REDAKCJA
I ADMINISTRACJA:
Kraków, Rynek Główny 31
Telefony redakcji: 556-53; 585-16; — Telefon administracji 587-60; — wewn. 23
Sekretariat redakcji - czynny w godzinach 10—12, 16—18
Administracja czynna w godz od 9—16, w soboty od 9—15

Dziś 8 stron

Cena 3 zł

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Rok 57 | Kraków, 15 stycznia 1948 r. | Nr. 15

Dżuma w Szanghaju

PARYŻ. — W Szanghaju zanotowano kilka wypadków dżumy według informacji prasy chińskiej. 9 chorych umieszczono w szpitalu. Jak się przypuszcza, choroba została zawleczona przez uchodźców z prowincji Honan i Szan Tung, gdzie na dżumę miało zachorować ponad kilka tysięcy osób.

Niebezpieczeństwo powodzi NIE grozi Polsce

WARSZAWA. (SAP) — W przeciwieństwie do reszty Europy, Polsce w chwili obecnej nie grozi powódź, mimo, iż deszcz pada prawie bez przerwy, a o mrozie nie ma w ogóle mowy. Aby mogło dojść do powodzi, opady deszczowe na dobę musiałyby wynosić do 40 cm dziennie. Na szczęście obecnie nie przewyższają 20 cm.

Solidarność z Grecją demokratyczną deklaruje Zjazd ZZK

WARSZAWA. — W czasie obrad trzeciego dnia Zjazdu [illegible] był przedstawiciel kolejarzy demokratycznej Grecji tow. [illegible] Massos, witany entuzjastycznie przez zebranych.

Tow. Massos powiedział m. in.

LUD GRECKI WALCZY

„Dlatego, że lud grecki postanowił wprowadzić u siebie demokrację ludową, Anglosasi prowadzą u nas politykę brutalnej interwencji. Narzucili oni i otrzymują przy pomocy bagnetów reżim faszystowski — [illegible] płomienne przemówienie przedstawiciel walczącej Grecji. — Imperialiści anglosascy pragną uczynić z Grecji bastion przeciw Zw. [illegible] [illegible] Nie osiągną nigdy tego celu. [illegible] Grecji znajduje się w rękach armii demokratycznej. [illegible] obrodniej [illegible] trustów amerykańskich.

Nasi reakcjoniści twierdzą, że gdybyście otrzymali pomoc amerykańską życie wasze byłoby szczęśliwsze. Przyjrzyjcie się Grecji okupowanej, która tę pomoc otrzymuje. Związki zawodowe pozbawione są wolności, komitet centralny zw. zaw. jest rozwiązany, a całe zastępy związkowców znalazły się w obozach koncentracyjnych [illegible] nie rządu ateńskiego jest 50 procent bezrobotnych. Pozostali żyją w strasznej nędzy.

Drodzy towarzysze kolejarze! Pomagajcie Grecji demokratycznej, która walczy o pokój świata. Pomagajcie przez umacnienie jedności ludu pracującego Polsce i na terenie międzynarodowym!"

UCHWALENIE REZOLUCJI

Wśród okrzyków na cześć demokratycznej Grecji zostaje uchwalona rezolucja. Witając powstanie demokratycznego rządu gen. Markosa zjazd przesyła wolnej Grecji [illegible] zy solidarnoś[illegible] nia aż do zwycięstwa, które [illegible] wspólnym zwycięstwem całe[illegible] tyimperialistycznego obozu [illegible] ciemnymi siłami imperializmu [illegible] żegaczy wojennych. Zjazd [illegible] je 2 miliony zł. dla dzieci [illegible] niepodległość [illegible] i nawołuje wszystkie koła ZZ[illegible] oraz świat pracy w Polsce do prze[illegible] prowadzenia zbiórki na ten [illegible] Zjazd zwraca się do przedstawiciela Grecji aby niniejszą rezolucję [illegible] czytał żołnierzom na froncie.

21 zbrodniarzy oświęcimskich a nie 23 zawiśnie na szubienicy

Ułaskawienie dwóch skazanych

WARSZAWA — 23 zbrodniarzy [illegible] zanych na śmierć, złożyło podanie do Prezydenta RP [illegible]

Prezydent RP [illegible] wa łaski w stos[illegible] skazanych dr Johana Paula Kremera i Artura Johana Breitwiessera, którym zamienił karę śmierci na dożywotnie więzienie.

Na szubienicy zawiśnie więc 21 skazanych zbrodniarzy, a mianowicie: Liebehenschel, Grabner, Aumeier, Mockel, Maria Mandel, Kruse, Muhsfeld, Kirchner, Josten Gehring, Mueller, Plagge, Latsch Buntrock, Bogusch, Goetze, Szczurek, Teresa Brandl, Koller Ludwik i Schumacher.

Wyrok śmierci na Wielkiego Muftiego wydali terroryści żydowscy

RZYM — Neofaszystowski dziennik „Il Mattino di Roma" organ partii „szarego człowieka" podaje wiadomość, że na terenie Rzymu — działa ekspozytura żydowskiej organizacji terrorystycznej. Organizacja ta miała — zdaniem dziennika — wydać ostatnio wyrok śmierci na Wielkiego Muftiego Jerozolimy [illegible] dżi Amin el [illegible]

Demonstracje i strajki we Włoszech

RZYM. — Zakłady lotnicze w Carrarze zostały zajęte przez robotników, którzy nie otrzymali od nich zapłaty.

Z Mediolanu donoszą, że należy się liczyć tam ze strajkiem pracowników elektrowni.

W Turynie kilka tysięcy osób demonstrowało przed prefekturą na znak protestu przeciwko zatrzymaniu w wojsku niektórych kategorii żołnierzy z powołanych do wojska w roku 1945. Grupa demonstrantów wdarła się również do lokalu faszystowskiej partii ruchu społecznego, gdzie zdemolowano [illegible]

Nafta i polityka

Amerykanie przygotowują się do wysadzenia rurociągów

LONDYN — „Daily Herald" donosi z Waszyngtonu, że w drodze na Środkowy Wschód znajduje się 20 specjalnie wyszkolonych oficerów amerykańskich, którym powierzono zadanie ochrony rurociągów w Arabii. Oficerowie ci otrzymali, rzekomo rozkaz wysadzenia rurociągów w powietrze w razie wybuchu konfliktu między Żydami a Arabami.

Finansowane przez Stany Zjednoczone prace nad budową rurociągu z Zatoki Perskiej do Haify — zostały wstrzymane. Decyzja nastąpiła po antyamerykańskich demonstracjach w Arabii i konieczności wycofania pracujących przy budowie rurociągu robotników amerykańskich.

Cholera powraca...

PARYŻ. — Agencja France Presse donosi z Kairu, że w tamtejszym szpitalu stwierdzono znowu wypadek zachorowania na cholerę. Szpital został całkowicie izolowany. Jest to już drugi wypadek cholery wśród personelu sanitarnego tego szpitala.

Amerykanie chcą ratować Czang-Kai-Szeka

Przed upadkiem Mukden

MOSKWA. — Agencja Tass donosi z Nankinu, że rozpoczęły się tam narady z udziałem amerykańskich oficerów w sprawie przygotowania wojsk reżimowych do dalszych walk. Plan nowej akcji wojskowej opiera się — według dziennika „Siu-Min-Bao" na wskazaniach byłego szefa grupy amerykańskich doradców wojskowych — generała Loukasa. Na konferencji ma być rozpatrzona, m. in., sprawa zaopatrzenia wojsk Czang Kai Szeka w [illegible] sprzęt wojenny.

PARYŻ — Agencja [illegible] donosi, że w związku z [illegible] chińskich wojsk ludowych na [illegible] den, wkrótce [illegible] rozpocząć ewakuacja urzędników rządu Kuomintangu z tego miasta. Ponieważ Mukden jest otoczony, ewakuacja ma się odbyć przy pomocy samolotów UNRRA. —

W Palestynie coraz większy zamęt

Komisja ONZ boi się jechać

„Bitwy" między Arabami i Anglikami

NOWY JORK. — Komisja palestyńska ONZ odbyła we środę tajne posiedzenie, na którym przedstawiciel W. Brytanii sir Alexander Cadogan wyjaśnił stanowisko tego państwa wobec prac nowopowstałej komisji. S. Cadogan podobno przedstawił komisji palestyńskiej plan współpracy władz brytyjskich z nowopowołaną komisją 5 od chwili jej przybycia na teren Palestyny.

Komisja przedstawicieli pięciu narodów, która ma udać się do Palestyny na okres przejściowy, aby kierować tam administracją do podziału terytorium w myśl decyzji ONZ, rozpoczęła już swe prace przygotowawcze w zeszły piątek. **Przewodniczący jej dr. Karol Lisicky, delegat Czechosłowacji, oświadczył, że jednym z pierwszych zagadnień, jakie komisja ta musi opracować przed udaniem [illegible] do Palestyny, [illegible] sprawa jej własnego bezpieczeństwa.**

JEROZOLIMA. — Jak donosi korespondent Reutera pułk kawalerii brytyjskiej przy poparciu samochodów pancernych stoczył blisko półtoragodzinną bitwę z Arabami, którzy atakowali osiedle żydowskie La havoth w północnej Palestynie.

Arabowie wycofali się za granicę syryjską, zabierając zwłoki jednego zabitego Araba.

JEROZOLIMA. — Grupy uzbrojonych Arabów pojawiły się w Górnej Galilei. Noszą oni mundury z napisem „Palestyna". Łuski od naboi, znalezione na napadzie na kolonię żydowską wskazują, że Arabowie używają broni pochodzenia niemieckiego i francuskiego. Arabowie zabici w tej potyczce nosili mundury armii syryjskiej.

Haganah w komunikacie wydanym wczoraj wieczorem donosi, że Arabowie przekroczyli granice Libanu w pobliżu kolonii żydowskiej Hanita na północ od Acre.

Temperament ponosi posłów

Awantury w parlamencie francuskim

[illegible] — W Atenach policja [illegible]

W odległości 100 km od Aten powstańcy dokonali napadu na mały garnizon rządowy, biorąc do niewoli pewnego liberalnego posła, który przebywał w mieście dla zorganizowania zgromadzenia wyborczego.

„Daily Telegraph" ostrzega, że sytuacja rządowców mimo [illegible] cząca według [illegible] metod — 100 tysięczną armią rządową

PARYŻ. — Po wyborze Edwarda Herriota na przewodniczącego francuskiego Zgromadzenia Narodowego nastąpiła przerwa w obradach.

Po wznowieniu posiedzenia Zgromadzenia Narodowego przewodniczący zebrania Marcel Cachin najstarszy wiekiem poseł komunistyczny oznajmił Izbie, iż wobec nie osiągnięcia porozumienia co do sposobu wyboru prezydium Izby zwrócił się o interpretacje do prezydenta Republiki i przerywa posiedzenie do czasu nadejścia odpowiedzi.

Wówczas posłowie MRP z M. Schumanem na czele wywołali awanturę, próbując przeforsować kandydaturę posła Violetta na wiceprzewodniczącego. Na sali powstało zamieszanie i straż usunęła z trybun publiczność.

Większość posłów ustosunkowała się negatywnie do awanturników opuszczając salę.

Bunt młodzieży w USA

Młoda Ameryka przeciw imperializmowi Waszyngtonu

NOWY JORK. — W czasie wielkiego kongresu organizacji młodzieżowych, jaki odbył się w Nowym Jorku potępiono politykę wewnętrzną imperialistyczną politykę zagraniczną, jaką prowadzi rząd Stanów Zjednoczonych.

W kongresie brali udział przedstawiciele 41 organizacji młodzieży. Kongres jednomyślnie przeciwstawił się zamiarowi wprowadzenia w Stanach Zjednoczonych powszechnego obowiązku służby wojskowej stwierdzając, że zarządzenie takie stanowiłoby podstawę dalszej polityki podżegania do wojny.

W rezolucji Kongres domaga się uprawnienia ubezpieczeń społecznych, wykonania robót publicznych w celu zatrudnienia licznych bezrobotnych, oraz stosowania dyskryminacji rasowych.

WASZYNGTON. — Podsekretarz stanu w amerykańskim departamencie wojny — Pauley, wmieszany w wielką aferę spekulacyjną zbożowych zakomunikował, że zamierza zrezygnować ze swego **stanowiska w przyszłym**

USA przejmują spadek po Anglikach

Imperialiści amerykańscy zajmują bazy w Tripolitanii

LONDYN — Dziennik „Daily Express" podaje, że Amerykanie przystąpili do budowy wielkiej bazy lotniczej w Meilaha w Tripolitanii.

Zdaniem dziennika gen. Lemny głównodowodzący siłami lotniczymi Stanów Zjednoczonych w Europie przybył do Tripolisu, aby przeprowadzić inspekcję budowanej bazy.

Dziennik podaje również, że do Tripolisu przybyły oddziały armii brytyjskiej, wycofane z Palestyny.

Idea piękna, ale...

Nowe konwencje międzynarodowe projektuje Czerwony Krzyż

LONDYN (PAP). — Jak donosi agencja Reutera z Genewy, Międzynarodowy Czerwony Krzyż w przyszłym miesiącu przedstawi rządom świata 4 nowe projekty konwencji międzynarodowych w sprawie traktowania jeńców wojennych, rannych i ludności cywilnej. Projekty te zostaną ostatecznie rozpatrzone i zatwierdzone na międzynarodowej konferencji Czerwonego Krzyża, która odbędzie się w sierpniu br. w Sztokholmie.

Konwencja w sprawie traktowania jeńców wojennych zawierać ma nowe klauzule, dotyczące traktowania wziętych do niewoli partyzantów, repatriacji jeńców oraz dodatkowego zabezpieczenia warunków odpowiedniego stosunku do jeńców wojennych.

Czwarta konwencja w sprawie ochrony ludności cywilnej w czasie wojny będzie zupełnie nowa, oparta częściowo na projekcie opracowanym w Tokio w roku 1934, który jednakże nigdy nie wszedł w życie. Konwencja ta znacznie obszerniej ujmuje ochronę ludności cywilnej. **Przewiduje ona m. in. zakaz wywożenia ludności cywilnej na roboty przymusowe, ustala zasadę uprzywilejowanego traktowania dzieci i ochronę kobiet przeciwko jakiejkolwiek formie napaści.**

Ponad 1 miliard zł

uratowano dla skarbu państwa

WARSZAWA. — W ostatnim kwartale roku okręgowi lustratorzy społeczni przeprowadzili 6288 lustracji oraz 2032 obserwacje sporządzając w tym okresie 4740 protokółów.

W okresie sprawozdawczym ujawniono 283 niezarejestrowanych firm, którym wyznaczono podatek na sumę 87 milionów zł.

Ekipy lustratorów społecznych przepracowały ponad 37 tys. godzin, zwiększając podstawę opodatkowania o 1.167 milionów zł.

Kontrola ksiąg metrycznych

w całym kraju

WARSZAWA. — Celem sprawdzenia działania władz administracji ogólnej i urzędów stanu cywilnego oraz uporządkowania rejestrów urodzeń, minister Administracji Publicznej zarządził przeprowadzenie akcji kontrolnej. We wszystkich gminach sołtysi mają sporządzić wykazy dzieci, urodzonych po 1 stycznia 1946 r. Spisy te posłużą za podstawę do sprawdzenia, czy dzieci posiadają karty urodzenia, wydane przez urzędy stanu cywilnego. Osoby, uchylające się od obowiązku zgłoszenia urodzenia, karane są grzywnami.

Swiatło w 1217 wsiach

zabłyśnie w bieżącym roku

WARSZAWA. — 2 miliardy złotych przeznaczone zostały w tegorocznym planie inwestycyjnym — wniesionym przez rząd do Sejmu — na cele elektryfikacji wsi. Nakłady te pozwolą na dostarczenie prądu do 1217 wsi w całym kraju. W ten sposób w ciągu jednego roku zelektryfikujemy więcej miejscowości, niż w całym 20-letnim okresie międzywojennym, kiedy dostarczono prądu zaledwie do około tysiąca wsi. Po wojnie już w 1945 roku włączono do sieci elektrycznej 266 wsi, w 1946 r. — 481 wsi, a w roku ubiegłym, na cele elektryfikacji wsi plan przeznaczał 350 milionów zł., obecnie środki te są blisko 6-krotnie wyższe.

Drugi dzień obrad Zjazdu ZZK

Współzawodnictwo pracy na kolei

poprawi byt kolejarza

WARSZAWA. — (SAP) — Drugi dzień obrad XVI Zjazdu ZZK rozpoczął się od uczczenia pamięci kolejarzy, którzy zginęli na froncie, lub z rąk reakcji. Po sprawozdaniach przewodniczących komisyj zjazdowych, zaczęła się dyskusja. Pierwszy zabiera głos tow. Sokorski, sekretarz KCZZ.

Rok 1948 — stwierdza, m. in., mówca — będzie jeszcze rokiem trudnym, mimo pogłębiającej się wciąż stabilizacji w kraju i systematycznej i realnej poprawy budżetu robotnika. Rok ten będzie wymagał zwiększenia wydajności pracy i mobilizacji rezerw ludzkich. Mamy poważne dane do twierdzenia, że dzięki współzawodnictwu pracy realna płaca zapewni robotnikowi minimum kosztów utrzymania.

Prócz tow. Sokorskiego w ożywionej dyskusji zabierało głos dwudziestu kilku przedstawicieli kół i okręgów z całej Polski. Wiele uwagi poświęcono, m. in., sprawie premiowania pracowników kolejowych i kwestii uposażeń. Pod adresem zarządu wysuwano postulaty, aby zajął się tymi zagadnieniami. System premii winien być przejrzysty, tak, aby dał możliwość obliczenia wysokości zarobków, osiągniętych przez zwiększony wysiłek pracy.

Sprawa zaopatrzenia emerytów poruszona była przez kilku następnych mówców, którzy apelowali o przyznanie emerytom dodatków, z jakich korzystają pracownicy w [illegible]

Również szeroko dyskutowana była sprawa ochrony pracy i kwestia sanitarna. Szybka dalsza poprawa w tej dziedzinie jest konieczna.

Przy omawianiu kwestii domów wypoczynkowych dla kolejarzy zwrócono uwagę, iż z dobrodziejstw wczasów może korzystać jeszcze większa ilość pracowników kolejowych. W zakresie zapewnienia kolejarzom mieszkań Zarząd Okręgowy Warszawski postawił wniosek o wyjednanie w Ministerstwie Komunikacji odpowiednich funduszów na rozwój budownictwa mieszkaniowego.

Wszyscy uczestnicy dyskusji, mówiąc o współzawodnictwie pracy, stwierdzają zgodnie, iż dało ono wyniki pozytywne i bezsprzecznie przyczyni się zarówno do polepszenia bytu poszczególnych pracowników, jak do jeszcze szybszej rozbudowy kolejnictwa.

„U mnie musi się zdychać"

mawiał komendant Płaszowa - Buescher

KRAKÓW. — Jednym z wybitniejszych świadków oskarżenia w toczącym się od kilku dni w Krakowie procesie płaszowskim jest świadek Wilhelm Kranz, autor książki „Dzieci oskarżają". Kranz był klucznikiem więziennym w Płaszowie.

Świadek wykazuje fenomenalną pamięć. Zeznaje o selekcjach, egzekucjach, chłostach i katowaniu — indywidualnie i masowo — na rozkaz Amona Goetha i z własnej inicjatywy oskarżonych. Cytuje dokładnie daty i nazwiska zarówno oskarżonych Niemców, jak i pomordowanych więźniów.

Kilkugodzinne zeznania obciążają zarówno komendanta Bueschera, który zwykł był mawiać w Płaszowie z ironicznym uśmiechem: „U mnie, kochane dzieci, musi się zdychać", jak i Zdrojewskiego, Landsdorfera i Glasera.

Charakteryzując klimat Płaszowa świadek przytacza wypadek, gdy Niemiec John, na prośbę swego 5-letniego syna, zabił jednego z więźniów żydowskich. Więźniowie nawet do psów SS-manów musieli mówić „Herr".

Zdrojewski jest mordercą 9-miesięcznego jedynego dziecka świadka. Ojciec sam musiał dziecko nieść na egzekucję. Zginęło wówczas 50 dzieci żydowskich.

Świadek potwierdza zeznania ogniomistrzyni Bau, jak to Glaser szedł na egzekucję wytwornie ubrany, a potem zrzucał z siebie zakrwawiony mundur, brał kąpiel, zamawiał fryzjera i manicurzystkę, sprowadzał z miasta prostytutki, wzywał słynnych muzyków, braci Rosner i zaczynała się całonocna orgia. Świadek stwierdza to, co zeznawał i poprzedni świadek, Bosak, iż wszyscy bez wyjątku SS-mani z obozu strzelali, katowali i kradli.

Gandhi już pości

chcąc pogodzić hindusów

LONDYN. (PAP) — Z New Delhi donoszą, że 70-letni Mahatma Gandhi rozpoczął we wtorek modlitwą nowy post w nadziei, że skłoni w ten sposób do pogodzenia się dwie skłócone społeczności indyjskie — Hindusów i Muzułmanów. Jest to już 15 post Gandhiego w przeciągu niedługiego stosunkowo czasu, mający na oku podobne cele. Rozpoczęcie postu odbyło się demonstracyjnie pod gołym niebem w obecności licznych Hindusów, Muzułmanów i Sikhów. Obecnych było również kilku chrześcijan, m. in., Amerykanie.

Pociski z moździerzy

na dzielnicę arabską w Jerozolimie

[illegible] niedziałku na wtorek arabską dzielnicę Jerozolimy, Szeik Dżarrah, przy użyciu ognia moździerzy kalibru 25,4 mm i 50,8 mm.

Wybuchy pocisków postawiły na nogi całą ludność Jerozolimy. [illegible] buchły liczne pożary.

[illegible]

Rząd brytyjski dementuje i przeszkadza

LONDYN. — Foreign Office zdementowało wiadomości, jakoby W. Brytania sprzeciwiała się przybyciu do Palestyny komisji ONZ przed wygaśnięciem mandatu. Wyjaśniono natomiast, że rząd W. Brytanii pragnął, aby komisja przybyła do Palestyny na około 2 tygodnie przed końcem mandatu.

Jugosławia domaga się wydania przestępców wojennych od Włoch

BELGRAD (PAP) — Rząd jugosłowiański zwrócił się do rządu włoskiego, domagając się wydania 27 przestępców wojennych, którzy w czasie okupacji dopuścili się zbrodni na terenie Jugosławii. Wśród przestępców znajdują się b. włoski wiceminister spraw wewnętrznych Achille Marazza, generał Orlando Taddeo i gubernator Dalmacji w czasie okupacji, b. ambasador włoski w Warszawie i b. wiceminister spraw zagranicznych Giuseppe Bastianini.

„Jak szare gęsi" rządzą się Amerykanie w Grecji

RZYM. (PAP) — Radio Wolnej Grecji w swoim przeglądzie tygodniowym podkreśla dwa znamienne wydarzenia ubiegłego tygodnia:

1) przybycie wyższych oficerów amerykańskich oraz objęcie przez nich kierownictwa wielkich jednostek rządu marionetkowego z Aten;

2) decyzja Amerykanów roztoczenia ścisłej kontroli nad bankami w Grecji. Decyzja ta wywołała już protesty bankierów greckich.

Znów prowokacje

na granicy bułgarsko-greckiej

SOFIA. (PAP) — Bułgarska [illegible] 3 stycznia około godz. 20, w rejonie Adnevrop, uzbrojona grupa, licząca 20—30 osób, otworzyła z terytorium Grecji ogień na bułgarską strażnicę graniczną nr. 6, położoną na południowy wschód od miasta Lbiachowo. Ze strony bułgarskiej odpowiedziano ogniem w kierunku napastników, co zmusiło ich do wycofania się ścieżką w kierunku miasta Teurlilis. Wymiana strzałów trwała 15 minut. W związku z tą napaścią, komendant bułgarskich wojsk pogranicznych zażądał spotkania z odpowiedzialnymi władzami greckimi.

Anglia zachowuje bazy lotnicze w Iraku

LONDYN. — W tych dniach podpisany będzie w Londynie nowy traktat angielsko - iracki, który zastąpi dotychczasowy z roku 1930. Według brzmienia nowy traktat z W. Brytanią zachowa prawa korzystania z baz lotniczych, w pobliżu Bagdadu i na północ od Bassry, jednak lotniska te będą obsadzone przez oddziały lotnictwa irackiego, które jest już dostatecznie wyszkolone do przejęcia obsługi lotnisk.

Proces hitlerowskiego dziennikarza

PRAGA. — Przed okręgowym sądem karnym w Pradze rozpoczął się w ubiegły poniedziałek proces przeciwko dziennikarzowi niemieckiemu Walterowi Wannemacherowi, b. naczelnemu redaktorowi organów b. sudecko-niemieckiej partii czechosłowackiej „Die Zeit" i „Der Neue Tag". Na łamach wspomnianych pism propagował Wannemacher ideologię niemieckiego ruchu narodowo - socjalistycznego, oraz pochwalał zbrodnicze zarządzenia niemieckich władz okupacyjnych w Czechosłowacji.

Z PRASY ZAGRANICZNEJ

„Spisek stalowy"

TRIBUNE

ujawnia „spisek stalowy" wielkich koncernów i monopoli amerykańskich, które ograniczają produkcję podstawowego elementu — stali byleby tylko utrzymać jej obecne wysokie ceny.

„Mamy nowe dowody, że amerykański „Big business" trzyma się własnego „oszczędnościowego programu w produkcji stali. Jest to tym groźniejsze, że nawet raport Harrimana stwierdził, iż 62 miliony ton stali, jako roczny cel produkcyjny nie wystarczy nawet na pokrycie zapotrzebowania w USA. Sprawa przedstawia się tak poważnie, że federalna komisja przemysłowa oskarżyła „Związek Stalowy i Żelazny" i 101 fabrykantów stali o „uknucie spisku i występną zmowę w celu narzucenia i utrzymania cen i ograniczenia konkurencji". Związki zawodowe dostarczyły dowodów, że fabrykanci stalowi robili wszystko, by zmniejszyć produkcję, porozumiewając się z poszczególnymi kartelami, dochodząc do zgodnego przekonania, że leży to w interesie koncernów, by uderemnić i uprzedzić wzrost produkcji i jej ułatwienia.

Rezultaty tej akcji dają się odczuwać w wielkich ośrodkach przemysłowych. New York Journal of Commerce pisał: „Mimo znacznej produkcji stalowni, odbiorcy stali otrzymali zaledwie 50 proc. stali, pokrywając tylko w połowie zapotrzebowanie rynku konsumcyjnego. A 50 proc. odbiorców otrzymało zawiadomienia, że ich przydziały ulegną znacznemu zmniejszeniu".

Kombinacje trustów stalowych są jasne. W magazynach koncernów gromadzi się stal, którą po tym sprzeda się za drogie pieniądze rządowi na potrzeby przemysłu zbrojeniowego. Niedarmo w budżecie na rok 1948 przeznaczono 20 proc. wydatków na dozbrojenie armii i marynarki. Pokaźna część z tych miliardów powędruje do kieszeni stalowych rekinów. Na jakiekolwiek inne cele stali nie będzie. Nie będzie jej również dla 16 krajów europejskich, które naiwnie na tę stal liczą. Wielcy sabotażyści bezkarnie mogą dezorganizować gospodarkę amerykańską i odbudowę świata.

Statek z 5000 trumień spłonął na brzegu USA

NOWY JORK. (SAP) Wojskowy transportowiec amerykański „Joseph Connolly", o pojemności 7.176 ton spłonął na morzu, o 900 mil na wschód od Nowego Jorku.

Nowojorska straż nadbrzeżna odebrała radiogram ze statku ratowniczego, który wziął na pokład wszystkich rozbitków.

Statek — jak się okazuje — wiózł ładunek 5.000 trumien. W trumnach tych miały być przewiezione zwłoki żołnierzy amerykańskich, poległych w Europie w czasie wojny.

Specjalne zespoły wagonów-chłodni

dla przewozu ryb z Wybrzeża

WARSZAWA. — PKP zamówiły na stoczni Nr. 3 trzy zespoły wagonów-chłodni dla przewozu ryb. Każdy zespół składa się z 4 chłodni i jednej lory, na której umieszczony jest agregat chłodniczy i ob- [illegible]

W czasie jazdy lora umieszczona jest pośrodku tak, że z przodu i z tyłu przyczepione są do niej po dwie chłodnie. W komorach, przeznaczonych na pomieszczenie ryb, można utrzymać temperaturę minus 15 stopni. Dla zmniejszenia wpływu operacji słonecznej, chłodnie pomalowane będą na biało.

Stanisław Chromik

Na nowej drodze rozwoju spółdzielczości

Kongres Spółdzielczy „Społem" jaki odbył się w miesiącu listopadzie ub. roku podjął uchwały w sprawie zmiany struktury spółdzielczości w Polsce. Omawiając nową strukturę spółdzielczości w Polsce pragnę przede wszystkim zadać kłam wszystkim plotkom jakie na ten temat są rozsiewane. Pragnę również uspokoić wszystkich tych, którzy swój stosunek do ruchu spółdzielczego opierali na uczuciu, oraz na przywiązaniu do tradycyjnych form organizacyjnych, że ich zaniepokojenie o los spółdzielczości jest pozbawione wszelkich podstaw.

Chciałbym dalej stwierdzić że nikt z działaczy spółdzielczych nie broni i nie bronił dotychczasowych form organizacyjnych spółdzielczości. Odrzucam z kolei wszystkie sugestie i pogłoski, jakoby uchwały o nowej strukturze były obaleniem na siłę dawnej spółdzielczości przez nową spółdzielczość. Zmiany bowiem zawarte w uchwałach Zjazdu „Społem" są zakończeniem pewnego etapu organizacyjnego i są usankcjonowaniem koncepcji jakie od dłuższego czasu nurtowały wśród świadomych działaczy spółdzielczych. Nowa struktura spółdzielczości w Polsce jest wspólną pracą zespołu spółdzielców i wynikiem uzgodnienia różnych koncepcji bez wzajemnego narzucenia. Zasadnicze bowiem założenia reorganizacji były bezsporne i nie podlegały dyskusji.

Rozpowszechnianie wiadomości o rzekomym „upaństwowieniu" spółdzielczości jest raczej wynikiem złej woli i złego stosunku do spółdzielczości tych wszystkich, którzy nie rozumieją roli ruchu spółdzielczego, bądź rozumieć jej nie chcą, a wreszcie wszystkich tych, którzy nie mogą być zaliczeni do grona przyjaciół spółdzielczości. Nikt bowiem tego rodzaju koncepcji o jakimś „upaństwowieniu" spółdzielczości nie wysuwał.

Niejednolitość struktury spółdzielczości była poważną przeszkodą w dostosowaniu jej w sposób właściwy do obecnego ustroju gospodarczego Polski. Nawrót do tradycyjnych form przedwojennych, oraz do nowych form, które zjawiły się po odzyskaniu niepodległości, mechaniczna ich łączenie powodował niejedno litość wewnętrznej spółdzielczości.

Minione 3 lata przy ciągłym krystalizowaniu się form gospodarki ogólno - krajowej zmuszały również i spółdzielczość do dostosowania swej organizacji do modelu gospodarczego. Przy tych próbach natrafiono na szereg trudności, trudności wynikających właśnie z organizacji i centralizacji różnorodnych form spółdzielczości.

Dlatego też przechodząc do podstawowego założenia, które dominowało w dyskusjach przy omawianiu struktury trzeba podkreślić, że *moment jaknajwiększego wykorzystania organizacji spółdzielczych* w naszym ustroju gospodarczym — w gospodarce planowej — *był tym najistotniejszym fundamentem* do stworzenia *takiej, a nie innej koncepcji struktury spółdzielczości.*

Bezsporną bowiem zasadą jest, że ustrój społeczny — gospodarka planowa — wymaga jednego podmiotu planującego, wymaga jednego ośrodka dyspozycyjnego. Nie można bowiem w ustroju gospodarki planowej utrzymywać kilku ośrodków planowania, utrzymywać kilku ośrodków dyspozycji.

Mając na uwadze tego rodzaju momenty, wszyscy spółdzielcy, owiani troską o dalszy właściwy rozwój spółdzielczości i o właściwą jej rolę w Państwie Ludowym, stanęli na stanowisku, że reorganizacja musi nastąpić i to w sposób taki, który zapewni:

1) *decydujący wpływ mas członkowskich na organizacje spółdzielcze na wszystkich jej szczeblach.*

2) dużą dyspozycyjność aparatu spółdzielczego w stosunku do Rządu Ludowego, i wreszcie

3) jaknajdalej posuniętą samodzielność w pracy spółdzielczości.

W tym kierunku idą też zmiany. Uchwalone tezy są ogólnymi ramami organizacji spółdzielczości, a wypełnienie ich treścią będzie następowało systematycznie, z dużą ostrożnością, by nie uronić nic z dotychczasowego dorobku spółdzielczości, nietylko materialnego, ale i moralnego. Ponadto przy reorganizacji będzie się postępowało tak, by cały aktyw pracowniczy, którego wkład w odbudowę kraju jest wielki i pozytywny, został w pełni zachowany.

Mimochodem

PRZESTROGA

W procesie aferzystów papierniczych w Łodzi, zapadł surowy wyrok: główni oskarżeni Dolewski i Rozmanit zostali skazani na karę śmierci, pozostali na długoletnie więzienie. Sąd uznał wszystkich oskarżonych winnymi sabotażu gospodarczego.

„Powie niejeden człowiek, nie zdający sobie sprawy z ogromu przestępstwa, jakiego dopuścili się skazani — Czy [illegible] zbyt surowy wyrok? Przecież przed wojną nie zapadłby w takiej aferze wyrok [illegible].

Tak. Ale przed wojną żyliśmy w warunkach, kiedy przestępstwo tego rodzaju nie było tak groźne dla państwa i społeczeństwa, jak w warunkach dzisiejszych. Trzeba pamiętać, że oskarżeni dopuścili się swoich przestępstw i malwersacji w okresie, kiedy na rynku dawał się odczuwać dotkliwy brak papieru na najważniejsze potrzeby, na podręczniki, i zeszyty dla szkół. Dezorganizacja rynku papierniczego w tym okresie równała się poważnemu opóźnieniu odbudowy Państwa na tym odcinku i wyrządziła niepowetowane szkody.

Okres, w którym żyjemy, jest gospodarczą walką: 1) o powiększenie dochodu społecznego, 2) o jego sprawiedliwy rozdział. Tylko realizacja obu tych czynników może przyśpieszyć wzrost dobrobytu i wzrost stopy życiowej w Polsce. Oskarżeni w procesie łódzkim jaskrawo wystąpili przeciw jednemu i drugiemu. Dokonując malwersacji przyczynili się do zmniejszenia dochodu społecznego o te miliony, które straciło państwo, a wzbogacając się nadmiernie kosztem innych, nawracali do dawnych nierówności społecznych, kiedy to grupa pasożytów powiększała swój majątek kosztem tysięcy.

Walka o sprawiedliwy rozdział dochodu społecznego jest jedną z najistotniejszych kwestii, jakie stoją przed nami. Niewystarczająco jeszcze zarabiającego robotnika i pracownika musi kłuć w oczy dobrobyt, jaki osiągnął już tzw. sektor prywatny. Każdy uczciwy „prywatny inicjator" mógł dotychczas żyć lepiej, niż urzędnik, czy robotnik. Tym bardziej karygodne jest, jeżeli nie zadowolił się uczciwym zyskiem, a pragnął przy pomocy spekulacji, przekupstwa, łapownictwa, szybko i nadmiernie się wzbogacić.

Wyrok w procesie papierniczym, tak, jak wyrok w procesie cynowym — jest surowy, ale jest to swojej surowości sprawiedliwy. Wyrok ten jest ostrzeżeniem w stosunku do tych wszystkich, którym wydaje się, że można dziś w Polsce „urządzić się" kosztem innych.

I jeszcze jedno zagadnienie. Na wyrok śmierci został skazany Dolewski z prywatnej inicjatywy i dyrektor fabryki Rozmanit, na kary więzienia zostali skazani urzędnik PCH, Romańczuk, znów prywatny inicjator Szprynger, dyrektor Banku Handlowego, Kozieł, i urzędnicy państwowi i społeczni: Biedrzycki i Kuchowski. Wynika z tego, że Sąd nie kierował się żadnymi względami przy ferowaniu wyroku; ustawodawstwo przewiduje kary nie w zależności od funkcji społecznej oskarżonego, ale od stopnia winy. A pamiętamy, jak w podobnych procesach sanacyjnych „swoi ludzie" wychodzili czyści, jak aniołki.

Nie uznajemy dziś zasady „swoich ludzi". „Nasi ludzie" — to są ci, którzy nie kradną, lecz pracują.

Z naszego stanowiska

Sprawa wynagrodzeń

Przy rozpatrywaniu stojących przed nami w 1948 roku perspektyw w wypowiedziach swoich odpowiedzialni przedstawiciele naszej gospodarki narodowej nie pominęli również i zagadnienia wynagrodzenia za pracę. Zagadnienie to stale na porządku dziennym, jako część realizowanego przez państwo programu, oraz jako efekt tego planowych wysiłków, które już wydały rezultaty.

Sprawę płac i zarobków omawialiśmy już niejednokrotnie w różnych odcinkach czasu. Wiąże się ona jak najściślej z naczelnym zadaniem naszego Narodowego Planu Gospodarczego, którym jest podniesienie stopy życiowej mas pracujących [illegible] wyżej poziomu przedwojennego. Aby to zadanie mogło być realnie wykonane było niezbędne stworzyć w Polsce taką masę towarową która pokrywała by pełne zapotrzebowanie kraju. Wiemy bowiem, że podnoszenie wynagrodzeń bez równoczesnego zwiększenia podaży rynkowej towarów byłoby tylko fikcją poprawy. Równocześnie ze wzrostem zarobków rosły by ceny towaru, a taki wyścig zawsze odbywa się kosztem ludzi pracy.

Nasz plan trzyletni przewiduje na poszczególne lata określony wzrost dochodu narodowego. W roku 1938 nasz dochód narodowy wynosił 17,7 miliardów złotych. Na skutek olbrzymich zniszczeń i całokształtu wypadków związanych z wojną i okupacją szacowano go w roku 1946 tylko na 8,8 miliardów złotych, a więc mniej aniżeli połowę wysokości przedwojennej. W 1947 roku szacunek Centralnego Urzędu Planowania podniósł się bardzo poważnie, bo aż do kwoty 12,5 miliarda złotych. Wszystkie objektywne wskazania pozwalają mniemać, że w tych obliczeniach nie popełniono poważniejszych błędów i osiągnięcia [illegible] na tym odcinku odpowiadały przewidywaniom.

Według przewidywań planu trzyletniego nasz dochód narodowy w bieżącym roku będzie wynosił [illegible] miliardów złotych wartości przedwojennej. W sumie ogólnej nie dochodzimy więc do poziomu z 1938 roku. Nie trzeba jednak zapominać, że obecnie kraj nasz liczy o wiele mniej ludności, aniżeli wówczas i dlatego też nasz dochód narodowy w 1948 roku w przeliczeniu na głowę ludności poważnie już wzrósł i wynosi 131,8 procent normy przedwojennej.

Oczywiście jest to związane z coraz wyższą produkcją naszego przemysłu, coraz lepszą wydajnością rolnictwa, coraz sprawniejszą organizacją pracy we wszystkich dziedzinach życia. Masa towarów przemysłowych, którą widzieliśmy na rynku w roku ubiegłym, była już o wiele wyższa, aniżeli w pierwszych dwóch latach powojennych. Na odcinku zaopatrzenia w artykuły spożywcze spodziewana jest w roku bieżącym tego rodzaju poprawa, że istnieją przewidywania, iż rok bieżący [illegible] dzie ostatnim rokiem zaopatrzenia kartkowego. Usunęliśmy więc o[illegible] nie widoczne ślady gospodarki [illegible] o wiele wcześniej, aniżeli [illegible] je mniej zniszczone, a bardziej [illegible].

Oczywiście ten ustawiczny w[illegible] podaży towarów na rynek umożliwia szybszą realizację zapowiedzianej podwyżki wynagrodzeń. Roz[illegible] i tempo jej wykonania jest w dalszym ciągu niezmiennie związ[illegible] z nieustannym wysiłkiem produkcyjnym mas pracujących Polski, [illegible] coraz większym doskonaleniem naszego aparatu produkcji i zbytu, z coraz sprawniejszą organizacją aparatu administracyjnego.

Rządy Polski Ludowej na przestrzeni minionych trzech lat robiły poważne wysiłki dla rozwiązania problemu wynagrodzeń w Polsce. Zamierzenia można jednak było realizować stopniowo i określonymi etapami. Wydaje nam się, że najtrudniejszy okres mamy już poza sobą i będziemy mogli w sposób zarówno planowy, jak i bezpośrednio odczuwalny przez zainteresowanych przystąpić w bieżącym roku do rozwiązywania problemu płac i zarobków, zarówno w sensie globalnego podniesienia funduszu płac, jak również i odpowiedniego jego roz[illegible].

Wyr[illegible] tych nastawień ze strony rządu jest podniesienie płac profesorów szkół wyższych, zrealizowane już w budżecie na rok bieżący. Również należy nadmienić, że piekąca sprawa uposażeń w szkolnictwie powszechnym jest traktowana z odpowiednim zrozumieniem i należną powagą, i aczkolwiek nie zdołano jej rozwiązać w toku prac budżetowych, niemniej jednak istnieją szanse, że należne sumy na poprawę uposażeń nauczycielskich znajdą się w niedługim czasie w miarę realizowania budżetu.

Poprawą zarobków robotniczych zajmuje się rząd — oraz baczną [illegible] tej sprawie poświęcają związki zawodowe. Zajmujemy niezmienne stanowisko, że państwo polskie zaciągnęło wobec mas pracujących dług, który w miarę po[illegible] sytuacji należy spłacać. Pewnikiem niezbitym jest, że solidarny i zorganizowany wysiłek klasy robotniczej pozwolił nam w okresie powojennym przejść zwycięsko przez trudności, które na pierwszy rzut oka mogły się wydawać nie do pokonania.

Regulacja płac w Polsce miała już miejsce kilkakrotnie, każdorazowo jednak nie miała ona charakteru pełnego rozwiązania problemu, bo z natury istniejących stosunków mieć go nie mogła. Regulowano sprawy najpilniejsze i najdrastyczniejsze. Premie związane ze współ[illegible]odnictwem nie mogły objąć wszystkich, aczkolwiek i one odegrały znaczną rolę w posunięciu naprzód sprawy zarobków robotniczych.

Rok 1948 będzie w Polsce rokiem dalszego pokonywania trudności, zdajemy sobie bowiem sprawę, że sytuacja nie jest ani prosta, ani łat[illegible]. Mamy jednak już poza sobą piękny dorobek lat ubiegłych, mamy nabyte wśród nieustannych przeciwności duże doświadczenie, mamy poza tym ściśle wytyczone plany. Dlatego właśnie idziemy spokojnie w przyszłość, wiedząc ponadto, że w roku bieżącym będziemy już mogli przystąpić również do rozwiązywania tak zasadniczego problemu jak sprawa zarobków i płac.

Sęk.

25 lat pracy TUR-u

w służbie oświaty i kultury

WARSZAWA (SAP). — Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego powołane zostało do życia 21 stycznia 1923 roku przez PPS na wniosek Ignacego Daszyńskiego. W bieżącym zatem roku kończy się pierwsze ćwierćwiecze prac oświatowych TUR-u, prac nad wychowaniem i podniesieniem świadomości szerokich mas, ćwierćwiecze konsekwentnego realizowania na odcinku oświaty — idei jednolitego frontu robotniczego, ćwierćwiecze obfitujące w poważne zdobycze i osiągnięcia mimo, że w dużej mierze przebiegało ono pod znakiem nierównej walki z reżimem sanacyjnym i jego ideologią.

Uroczystości jubileuszowe związane z 25-leciem TUR-u zapoczątkowane zostaną przemówieniem radiowym sekretarza generalnego zarządu głównego TUR dr. Kazimierza Wojciechowskiego w dniu 21 bm. o godz. 20.50

25 stycznia br. o godz. 10.30 w Teatrze Polskim odbędzie się centralna jubileuszowa akademia. Dyrekcja Polskiej Kroniki Filmowej w zrozumieniu doniosłości osiągnięć turowych przedstawi w swej tematyce fragmenty prac Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego.

Obchód 25-lecia zamknie pierwsze ćwierćwiecze działalności TUR-u, rozpoczęciem drugiego będzie zwołany do Warszawy w kwietniu br. pierwszy powojenny kongres Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego.

Jakie obowiązki ma pracodawca przy wypłacie zasiłków rodzinnych?

WARSZAWA. — Jak wiadomo, od 1 stycznia b. r. obowiązują nowe ubezpieczenia rodzinne. Wypłatę zasiłków z tego tytułu we wszystkich zakładach, zatrudniających więcej niż 4 pracowników, dokonywa pracodawca.

Jakie są formalności i obowiązki pracodawców przy wypłacaniu tych zasiłków?

Pracodawcy powinni sporządzić listy pracowników, uprawnionych do zasiłków rodzinnych, t. zn. posiadających żony nie pracujące zarobkowo i dzieci do lat 16. Dla każdego dziecka powyżej lat 16 i żony zatrudnionych należy posiadać dowody, że są one na całkowitym [illegible] [illegible]niu ubezpieczonego, oraz, że dzieci te kształcą się i że są niezdolne do zarobkowania.

Jeśli pracownik zatrudniony jest w kilku miejscach jednocześnie, zasiłki wypłaca pracodawca główny, a jeśli pracują oboje małżonkowie — wypłaca się zasiłek z tytułu pracy [illegible] ojcu rodziny. Każdy pracodawca sporządza miesięczną listę wypłat pracowników, uprawnionych do zasiłków rodzinnych.

W służbie planu 3-letniego

Zjednoczenie Biur Projektowo-Montażowych dla PW

KATOWICE (Bu) Zdewastowany przez okupanta przemysł węglowy wymagał, z chwilą przejęcia go przez polskiego górnika po odzyskaniu niepodległości, wzmożonej i skoordynowanej pracy, zmierzającej do podwyższenia stanu urządzeń kopalnianych do poziomu, który gwarantowałby jak największe wydobycie węgla, zgodnie z 3-letnim planem gospodarczym.

W zrozumieniu tej palącej potrzeby, CZPW zgodnie z zarządzeniem Ministerstwa Przemysłu i Handlu, powołał do życia w marcu 1945 r. Zjednoczenie Biur Projektowo-Montażowych dla Przemysłu Węglowego. Zadaniem Zjednoczenia miało być opracowanie projektów urządzeń kopalnianych na powierzchni, a przede wszystkim naprawa zdewastowanych urządzeń.

Najpilniejszą była sprawa opracowania projektów budowy sortowni, płuczek, wież szybowych, urządzeń transportowych i t. p. W okresie początkowym Zjednoczenie rozbudowało zakłady „Valbo" w Katowicach jako zakłady urządzeń górniczych i [illegible] w [illegible]. W późniejszym nieco okresie Zjednoczenie zorganizowało nowe zakłady w ramach wymienionych wyżej potrzeb przemysłu węglowego, a więc: 1) Zakłady Kotłowe z siedzibą w Chorzowie, 2) Zakłady Turbinowe z siedzibą w Katowicach, 3) Zakłady Urządzeń Pomiarowych z siedzibą w Chorzowie, 4) Zakłady Elektryczne w Katowicach, 5) Zakłady Urządzeń Sortowni i Płuczek w Czeladzi oraz 6) Centralne Zakłady Gumowe w Miechowicach z oddziałami w Zabrzu i Janowie. Zjednoczenie przejęło ponadto z innych przemysłów dawniejszy zakład AEG, Centralne Warsztaty Mechaniczno-Kotlarskie w Katowicach-Ligocie oraz Główne Warsztaty Elektryczne w Dąbrowie Górniczej.

Kapitalne znaczenie Biur Projektowo-Montażowych dla przemysłu węglowego obrazuje osiągnięcia [illegible] których z tych zakładów w ostatnim okresie.

ZAKŁADY TURBINOWE

Jako jeden z pierwszych i to jedyny w Polsce został uruchomiony Zakład Turbinowy. W zakładzie tym po raz pierwszy technicy i inżynierowie polscy podjęli się montażu, względnie remontowania turbin parowych, bez których żadna kopalnia nie może istnieć. Przed wojną montaże, remonty względnie naprawy turbin przeprowadzali wyszkoleni specjalnie monterzy, wysyłani przez fabrykę, która produkowała turbiny. Z pomiędzy wielu tych prac przeprowadzonych w r. 1947, na wyróżnienie zasługuje montaż turbozespołu o wydajności 50.060 m³/h oraz turbogeneratora 15.000 kw na kop. „Chwałowice".

ZAKŁADY KOTŁOWE

Zakłady Kotłowe w Chorzowie mogą się poszczycić pokaźnym dorobkiem — ukończyły montaż dwóch kotłów syst. Borsig w Chwałowicach [illegible] części pozostawionych przez okupanta, o wydajności po 25 ton na godzinę każdy, ponadto dwóch kotłów syst. Pauker na kop. „Knurów" o wydajności 40 ton na godz. każdy i ciśnieniu 40 atmosfer. Następnie zakłady ukończyły wykonanie urządzeń kotłowych do zmiękczania wody syst. Permutyt oraz wyremontowały całkowicie urządzenia kopalni węgla brunatnego „Babina", w Polu Południowym na Dolnym Śląsku, obejmujące: kotłownię, brykietownię, sortownię i urządzenia transportowe. W Kopalnie Zakłady zmontowały dwa nowe kotły syst. Borsig-Wumag. Wreszcie opracowały projekty na budowę kotłów parowych wysokoprężnych oraz palenisk, dostosowanych do spalania węgla niskowartościowego (przerostów).

ZAKŁADY ELEKTRYCZNE

Zakłady Elektryczne Zjednoczenia posiadają kolosalne znaczenie dla przemysłu węglowego, ze względu na budowę rozdzielń elektrycznych i maszyn wyciągowych, bez których [illegible] się [illegible]. Zakłady [illegible] dotychczas 2 generatory o łącznej mocy 5.250 kVa, 20 transformatorów o mocy od 100—12.000 kVa, 22 rozdzielnie okapturzone o mocy 500 V, [illegible] pół wysokiego napięcia od 3—110 V, 13 km linii napowietrznej. Ponadto Zakłady Elektryczne opracowują projekty rozdzielń od 6—20 kV i cały szereg innych rozdzielń oraz montaż 7 maszyn wyciągowych.

CENTRALNE WARSZTATY GUMOWE

Centralne Warsztaty Gumowe w Miechowicach zostały zorganizowane [illegible] w Zabrzu i Janowie (przy kop. Wieczorek) [illegible] mencie, kiedy przemysł węglowy stał wobec katastrofalnego stanu gumowych urządzeń transportowych, [illegible] fabryki nie były w stanie podjąć się produkcji nowych transporterów, [illegible] przeprowadzenia napraw taśm będących w ruchu. Zakłady Gumowe rozpoczęły produkcję szeregu szczelin gumowych, pasków klinowych, membran do pomp ssąco-tłoczących, hełmów górniczych i [illegible] kolanników, obsługując tym samym zapotrzebowanie całego przemysłu węglowego.

W pierwszym półroczu roku 1947 warsztaty wykonały i wyremontowały 40 km taśmy transporterowej i ponadto około milion sztuk różnych rodzajów szczelin. Zorganizowanie warsztatów było jednak dużym wysiłkiem ze strony Dyrekcji Zjednoczenia.

Wobec dużego zapotrzebowania przemysłu węglowego w ramach planu 3-letniego, Zjednoczenie ma możliwości dalszego rozwoju i rozrostu, napotyka jednak na trudności przede wszystkim, jeżeli chodzi o zdobycie fachowego personelu, z czym zresztą walczy od zarania swego istnienia.

Zaprawa murarska z gruzu

produkowana będzie na wielką skalę

WARSZAWA. — W Warszawie powstaje przy zbiegu ulic Świętokrzyskiej i Nowego Światu pierwsze w Polsce przedsiębiorstwo masowej produkcji suchych zapraw gruzowych.

Związane to jest z planami Ministerstwa Odbudowy, które zamierza w przyszłym sezonie budowlanym wykorzystać do maksymum gruz do budowy ścian, fundamentów, stropów, oraz do produkcji zapraw i wypraw murarskich.

Spowoduje to potanienie kosztów spoiwa murarskiego prawie o 50 proc. Poza tym zaprawy gruzowe prędzej się utrwalają co w znacznej mierze przyśpiesza tempo budowy.

Połów ryb przy pomocy elektryczności

GDYNIA. — W Finlandii były przeprowadzone przez fińskich biologów próby zastosowania prądu elektrycznego do połowu łososia. Interesujących doświadczeń dokonano na wodach Voel - Bach, Levring i na rzece Tange w pobliżu Viborga. Przez określony obszar wody przepuszczano prąd, który paraliżował ryby w sposób nieszkodliwy. Po lekcji ryby nieodpowiadające wymiarom wrzucano z powrotem do wody. Doświadczenie to nie zaszkodziło rybom. Narazie „elektryczne" rybołówstwo nie zostało jeszcze zastosowane praktycznie.

Osiągnięcia Zjednoczenia Fabryk Papy i Izolacji

Cenny materiał izolacyjny

Produkujemy z żużla hutniczego i koksu

W Katowicach pośród wielu [illegible] tral przemysłowych znalazło [illegible] nież swą siedzibę Zjednoczenie Fabryk Papy i Izolacji Okręgu Śląska Wschodniego.

Do Zjednoczenia tego należą liczne fabryki, wytwarzające tego rodzaju materiały, jak papa, masy izolacyjne, materiały szlifierskie i inne mające wielkie zastosowanie nie tylko w budownictwie mieszkaniowym, ale i w różnych gałęziach naszego przemysłu.

Zakłady przemysłowe, Zjednoczenia Fabryk Papy i Izolacji chociaż na oko nie imponują swym [illegible] i liczebnością załogi, wytwarzają jednak produkty nie tylko poszukiwane przez odbudowujący się przemysł krajowy, lecz znajdują nadto wielu nabywców za granicą.

MATERIAŁ IZOLACYJNY Z ŻUŻLA WIELKOPIECOWEGO

Świadczyć o tym może najlepiej zainteresowanie jednym z artykułów wytwarzanych przez zakład przemysłowy, pozostający pod kierownictwem Zjednoczenia. Produkują [illegible] tego [illegible] w Polsce fabryka „Izola" w Gliwicach. Tym tak poszukiwanym materiałem jest wełna mineralna (żużlowa). Produkcja jej jest bardzo prosta, a podstawowym surowcem do wytwarzania wełny są bezużyteczny napozór żużel wielkopiecowy, którego całe hałdy znajdują się w pobliżu każdej huty oraz koks.

Co to jest właściwie wełna mineralna — zapytamy. Czy może nowa kompozycja składników, pozwalająca na wytwarzanie materiałów, podobnych do głośnej swego czasu wełny z mleka. Musimy odpowiedzieć przecząco. Wełnę mineralną wytwarzaną z żużla hutniczego i koksu używa się bowiem nie jako materiału ubraniowego, a jest ona natomiast wysokowartościowym środkiem izolacyjnym. Ma ona szerokie zastosowanie w budownictwie mieszkaniowym do izolacji ścian i stropów, przemysłowym i chłodniczym z wyjątkiem urządzeń chłodniczych w wagonach, które są bezpośrednio narażone na silne wstrząsy mechaniczne.

Trzeba jednak podkreślić, że i w tym kierunku zostały zapoczątkowane pewne próby i prace laboratoryjne, zmierzające do uruchomienia produkcji płyt z wełny mineralnej, które odpowiadałyby warunkom technicznym przy budowie chłodni [illegible], a tym samym z powodzeniem mogłyby [illegible] stosowane dotychczas płyty korkowe, — nieprzystępne ze względu na swą wysoką cenę.

Wełna mineralna jako materiał izolacyjny posiada także walory, — jak to, że tłumi silny głos i dźwięki jest niepalna i ognioodporna, nie podlega psuciu się, ani też nie staje się w budynkach mieszkalnych miejscem usadawiania się robactwa nie wchłania wilgoci z powietrza oraz można ją stosować nawet do izolacji przy wysokich temperaturach od 100 do 900 stopni C. Z tych też względów stosuje się ją także przy izolowaniu wszelkich urządzeń technicznych dla wysokich temperatur oraz do izolowania rurociągów

Nie potrzebujemy chyba tłumaczyć jak wielkie znaczenie w budownictwie mieszkaniowym odgrywa możność zastosowania tego środka izolującego jednocześnie akustycznie. Jest to szczególnie ważne w domach stojących przy ruchliwych ulicach i w pobliżu zakładów przemysłowych będących w ciągłym ruchu.

POLSCY FACHOWCY BEZ PLANÓW ODTWORZYLI METODĘ PRODUKCJI

Do uruchomienia tej fabryki doszło w warunkach jeszcze raz dokumentujących, że polscy fachowcy potrafią podołać nakładanym na nich zadaniom.

Niemcy uciekając z Gliwic celowo zniszczyli urządzenia i plany fabryki „Izola". **Nie zniechęciło to polskich inżynierów i techników, któ[illegible]**

Odbudowano zakład ze [illegible] i przystąpiono do produkcji, [illegible] tajników [illegible] twarzania tego wartościowego materiału. Chcąc powiększyć liczbę fachowców w [illegible] Zjednoczenie [illegible] zainicjowało [illegible] celu zapoznanie z [illegible] dukcyjnymi w dziedzinie wełny mineralnej szerszego grona inżynierów [illegible] w bu[illegible] mieszkaniowym, [illegible] izolacyjnym.

Udało się całkowicie i dziś istnieje już znaczna ilość fachowców znających wartość wełny mineralnej, jako materiału [illegible]

Produkowana w Gliwicach wełna ze względu na swą jakość wzbudziła zainteresowanie wśród przedsiębiorców i przemysłu zagranicznego. Świadczą o tym liczne oferty napływające z Anglii i innych krajów, a nawet z Czechosłowacji, produkującej ten artykuł we własnym kraju, a który uchodzić ma za najlepszy gatunkowo w Europie.

ROZBUDOWA ZAKŁADU GWARANTUJE ZWIĘKSZENIE PRODUKCJI

Kierownictwo Zjednoczenia dokłada starań, aby zwiększyć produkcję wełny mineralnej. **W tym celu opracowało projekt rozbudowy fabryki „Izola" w Gliwicach, uzyskując w tej mierze zgodę Centralnego Zarządu Przemysłu Mineralnego w Pol.**

Ponieważ cena eksportowa wełny mineralnej jest stosunkowo bardzo korzystna, koszty inwestycyj zamortyzują się w krótkim czasie. Surowce potrzebnego do wytwarzania wełny mamy bez ograniczeń w kraju, toteż zagadnienie zwiększenia produkcji nie będzie natrafiać po dokonaniu rozbudowy zakładu na żadne już przeszkody.

PLAN PRODUKCJI W 1947 ROKU WYKONANY

Pisząc o osiągnięciach w dziedzinie produkcji wełny żużlowej nie można pominąć faktu, że w ogóle plan produkcji zakładów należących do Zjednoczenia Fabryk Papy i Izolacji okręgu Śląska Wschodniego w Katowicach został wykonany z nadwyżką. Z ważniejszych artykułów, wyprodukowano: papy — 10.465.000 m kw., oraz papy bitumicznej 65.000 m kw., cegły termalowej, używanej do izolacji kotłów parowych 190.000 szt. tektury surowej do produkcji papy — 3.945 ton kartonu technicznego, używanego do wyboru różnego rodzaju pudełek — 302 ton, wełny mineralnej [illegible] ton, materiałów szlifierskich — 356,4 t. papierów szlifierskich — 4.410.000 m kw., płótna szlifierskiego — 1.249.000 m kw. — [illegible] szereg innych drobniejszych artykułów, mających jednak duże zastosowanie w przemyśle i budownictwie.

W obecnym okresie produkcyjnym załogi zakładów Zjednoczenia dokładać będą starań, aby wypełnić zakreślone normy, a tym samym przyczynić się do dalszego ustabilizowania naszej sytuacji gospodarczej. **Rita.**

Co to jest

Związek Rewizyjny Spółdzielni

Z nazwy wynika, że jest to instytucja przeprowadzająca rewizje. Oczywiście, takie określenie nie wystarcza. Również słowa: Związek Spółdzielni wymagają wyjaśnienia. Musimy więc poznać strukturę [illegible] Związku i dowiedzieć się, jakie są jego zadania.

Dlaczego spółdzielnie zrzeszają się w Związku Rewizyjnym? Przede wszystkim dlatego, że ustawa o spółdzielniach wymaga, żeby każda spółdzielnia była przynajmniej raz do roku zrewidowana (zlustrowana). Poza tym spółdzielnie korzystają z doświadczeń Związku Rewizyjnego, który za pośrednictwem rewidentów i przez bezpośrednie instrukcje poucza spółdzielnie w zakresie prowadzenia handlu, księgowości, organizowania wytwórni, porad prawnych i t. p. W tym celu Związek posiada szereg wydziałów, zajmujących się poszczególnymi typami spółdzielni. Są więc wydziały spółdzielni handlowych, pracy, i różnych, pomniczo - rolnych, oszczędnościowo - pożyczkowych i przetwórczych. Odrębny dział pracy prowadzi wydział społeczno - wychowawczy, z którego działalności powiemy później.

Ten podział dotyczy zarówno centrali Związku Rewizyjnego R. P., która mieści się w Warszawie we własnym budynku przy ul. Kopernika 30, jak i Okręgów. Okręgów jest czternaście; odpowiadają one zasięgiem terytorium województw.

Żeby jeszcze bardziej ułatwić pracę i związać rewidentów z mniejszym terenem, który mogliby gruntownie poznać, istnieją jeszcze rejony, odpowiadające typom spółdzielni. W ten sposób poprzez rewidentów idą do centrali sprawozdania i dane statystyczne, z których sporządza się plany pracy na przyszłość, a powrotem idą do spółdzielni instrukcje i zalecenia, mające na celu polepszenie gospodarki każdej z poszczególnych spółdzielni.

Poza działalnością rewizyjną i instrukcyjną Związek Rewizyjny prowadzi przez Wydział Społeczno - Wychowawczy pracę innego rodzaju. Chodzi o to, żeby spółdzielczości nie zabrakło wykwalifikowanych pracowników, co łatwo się może zdarzyć przy obecnym jej rozwoju. Poza tym dbać należy o to, aby zdrowa myśl spółdzielcza i piękne ideały braterstwa i współdziałania przeniknęły całe społeczeństwo. Po konuje się to przez wydawanie szeregu broszur i książek oraz pism periodycznych. Niektóre z tych ostatnich poświęcone są poszczególnym typom spółdzielni, inne, jak na przykład tygodnik „Spólnota" przeznaczone są dla wszystkich spółdzielców, inne wreszcie, jak dwutygodnik „Społem" omawiają zagadnienia gospodarcze i społeczne z punktu widzenia kierowników ruchu spółdzielczego.

Nie jest to jedyna droga. Spółdzielczość promieniuje również poprzez organizacje społeczne, polityczne, młodzieżowe, a nawet przez programy szkolne, co jest przedmiotem stałego uzgadniania pracy z Ministerstwem Oświaty.

Dla dalszego szkolenia tych członków ruchu spółdzielczego, którzy pragną poświęcić swą pracę jego rozwojowi, Związek Rewizyjny prowadzi szereg kursów krótko - i długoterminowych, oraz Spółdzielcze Kursy Korespondencyjne. Liczba uczestników tych kursów idzie w kilka tysięcy.

Ta praca społeczno - wychowawcza ma jeszcze inny cel: dzięki samodzielnościom gospodarczym i przejęcie przez spółdzielczość niektórych funkcyj od Państwa, ilość placówek spółdzielczych stale wzrasta. Żeby ruch nie stał, jak to się mówi „na glinianych nogach", musi mieć mocne podstawy. Tą podstawą są członkowie. Propagując w społeczeństwie idee i zasady spółdzielcze Związek Rewizyjny jednocześnie zapełnia rejestry spółdzielni nowymi członkami.

Przez wykonanie wszystkich wymienionych wyżej funkcyj Związek Rewizyjny Spółdzielni R. P. organizuje w kraju życie społeczne na zasadach spółdzielczych i wprowadza w dziedzinę gospodarczą, objętą przez spółdzielczość.

TO i owo

O, którzy gardzą prawa człowieka i ci, którzy milczą...

Znany działacz socjalistyczny, poseł do parlamentu w Izbie Gmin, Tom Driberg poruszył ostatnio sprawę polskich żołnierzy, którzy w roku 1943 ochotniczo opuścili Argentynę, gdzie przebywali od dłuższego czasu i zgłosili się do armii gen. Sikorskiego, by walczyć z Niemcami Hitlera.

Bezpośrednim powodem poruszenia przez Driberga przyszłości tych Polaków była inna sprawa: 15-tu kobiet, obywatelek radzieckich, które w czasie wojny wyszły zamąż za Anglików i przebywają obecnie w ZSRR. Ze sprawy tej koła antyradzieckie w Anglii uczyniły „hecę propagandową", nadużywając do tego celu nawet forum Izby Gmin. Driberg przypomina obecnie swoim ziomkom, że nie znaleźli oni słów krytyki czy oburzenia w wypadkach rzeczywistego naruszenia praw człowieka. W Izbie Gmin nie zaprotestowano przeciw skazaniu na pół roku więzienia i uwięzienia obywatelki brytyjskiej przez sąd Stanu Virginia w USA za to, że wyszła za mąż za Murzyna, obywatela amerykańskiego. Gdy Angielka przybyła do Virginii, policja amerykańska natychmiast ją aresztowała i osadziła w więzieniu, gdyż „demokratyczne" ustawodawstwo tego Stanu karze surowo małżeństwa między białymi i czarnymi.

Drugi wypadek obojętności brytyjskiej opinii publicznej to właśnie sprawa Polaków z Argentyny. Przebywają oni do tej chwili w ciężkich warunkach w Newboury w polskim wojskowym szpitalu, dokąd dostali się po prawdziwej gehennie. We wrześniu 1946 roku po zdemobilizowaniu Polacy wsiedli na statek jadący do Argentyny i przybyli do Buenos Aires. W porcie władze argentyńskie przez 19 dni trzymały ich w okropnych warunkach na statku, po czym nie pozwoliły Polakom wylądować i odesłały ich z powrotem do Anglii. W uzasadnieniu rząd Perona bezwstydnie oświadczył, że ponieważ Polacy w walce z Niemcami stali się inwalidami, tracąc całkowicie lub częściowo zdolność do pracy, więc w Argentynie są elementem niepożądanym i mogliby być ciężarem dla państwa. Zaznaczyć należy, że Polacy ci mieszkali w Argentynie od lat, mając tam rodziny, domy i środki utrzymania.

Inwalidzi polscy, którzy bohatersko walczyli o wspólną sprawę przeciw Niemcom, siedzą dziś w Newboury. Driberg pisze: „Widziałem tych ludzi, ich szare twarze i smutne oczy. Wyglądają jak umarli. Są to ludzie, którzy stracili nadzieję. Może wreszcie nasze władze zajmą się w sposób humanitarny tymi nieszczęśliwymi i może wreszcie skłonisię Argentynę do zmiany decyzji, która gwałci elementarne prawa człowieka".

Dotychczas apel Toma Driberga nie znalazł oddźwięku ani w Izbie Gmin ani w Foreign Office. Trudno dziwić się rządowi gen. Perona, który z rąk Hitlera otrzymał odznaczenia i wielbił faszyzm w każdej jego postaci, że mści się nad Polakami, którzy z tym faszyzmem walczyli. Ale należy się dziwić, że nie używa się ostrzejszego wyrażenia nad obojętnością sojuszników brytyjskich, którzy zawsze człowiecze usiłują mierzyć podwójną miarą.

Większy zasiłek dla położnic

Każda matka uprawniona do zasiłku połogowego, która odbywa poród w zakładzie położniczym, będzie obecnie pobierała zasiłek domowy, względnie szpitalny, obliczany na podstawie przysługującego jej zasiłku połogowego.

W ten sposób zasiłek domowy dla położnic wyniesie nie 35 proc., a 50 proc. przeciętego dziennego zarobku, zaś zasiłek szpitalny 20 proc., zamiast 7 proc. wypłacanych dotychczas w ubezpieczeniu choro-

Nowe kadry fachowców dla przemysłu

wyjdą ze szkolnictwa przemysłowego

(S) W dniach od 15 do 17 stycznia br. obradować będzie w Bytomiu, jak już pisaliśmy, zjazd szkolnictwa przemysłowego Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Tematem obrad będzie w pierwszym rzędzie podsumowanie dotychczasowych doświadczeń w dziedzinie szkolnictwa przemysłowego, przepracowanie programu metod szkolenia i wytyczenie planów pracy wychowawczej na przyszłość zarówno w samej szkole, jak i w stosunku do młodzieży kształcącej się w czasie jej pobytu poza murami szkolnymi.

Na zjeździe poruszona będzie również sprawa dalszego powiązania szkół z zakładami przemysłowymi.

Na podstawie zebranego materiału zjazdowego utworzone zostaną następujące komisje: programowa, pomocy szkolnych, podręczników i usprawnienia organizacyjnego. Ustalą one, każda w swym zakresie dalszy tok pracy szkolnictwa przemysłowego, będącego tworem nowym i przechodzącym okres doświadczeń zresztą z wynikiem bardzo dodatnim.

425 PLACÓWEK SZKOLENIOWYCH

Obecnie szkolnictwo przemysłowe obejmuje szkoły przemysłowe i gimnazja trzyletnie, w ogólnej ilości 425. Kształci się w nich około 50 tysięcy młodzieży, w 80 procentach pochodzącej z rodzin robotniczych.

W 26 liceach przeszkolenie otrzymuje 2400 uczniów. Ponadto w ciągu 1947 roku powstało 50 szkół przysposobienia przemysłowego (SPP), w których kształci się na robotników wykwalifikowanych 24 tysiące młodzieży z terenów wiejskich.

Liczba uczniów w tych szkołach wzrośnie w niedługim czasie do 35 tysięcy.

Na uwagę zasługuje fakt, że w szkołach tych szkoli się na wykwalifikowanych robotników młodzież wiejska najbiedniejsza, otrzymując tu pełne utrzymanie, przybory szkolne, oraz ubranie.

Najlepszą propagandą tych szkół był bezpośredni kontakt uczniów w czasie ferii świątecznych z ich rodzinami i rówieśnikami, przebywającymi na wsi. Niektórzy z uczniów przybyli bowiem po feriach do szkół ze swymi kolegami, którzy chcieli zapisać się do szkół przysposobienia przemysłowego.

Ze względu na brak miejsc nie w każdym wypadku można było uczynić zadość ich życzeniu.

W każdym bądź razie jest to najlepszy dowód, że tak pomyślane szkoły przysposobienia przemysłowego spełnią swe zadanie, dając biednej młodzieży wiejskiej możność zarobkowania, a przemysłowi dostarczając wykwalifikowanych pracowników.

Szkoły przysposobienia przemysłowego grupują się przeważnie na Ziemiach Odzyskanych.

ROLA TECHNICZNA

Specjalną uwagę poświęca przemysł szkoleniu fachowców w Technicum, które dotychczas istnieje w Bytomiu, w Łodzi dla włókniarzy, w Bydgoszczy dla przemysłu drzewnego i w Krośnie dla przemysłu paliw płynnych. **Ogółem w szkołach tych kształci się 1200 słuchaczy, którzy przewidziani są jako fachowcy na kierownicze stanowiska w poszczególnych branżach przemysłowych.**

W najbliższym czasie nastąpi uruchomienie podobnych ośrodków szkoleniowych w Gliwicach dla przemysłu chemicznego, w Zabrzu dla przemysłu spożywczego, w Nysie dla energetyki, i we Wróblinie dla cukrownictwa.

ZDOBYWAMY NOWYCH SPECJALISTÓW

Dziś dzięki uruchomieniu specjalnych szkół takie przemysły, jak ceramiczny, gumowy, cementowy, kamieniarski, konserwowy, spożywczy, będą mogły uzyskać odpowiednią liczbę fachowców, a tym samym postawić produkcję na wymaganym poziomie. Ważne również zadanie spełnia szkoła przygotowawcza do studiów wyższych na Akademii Górniczej i Politechnice, mieszcząca się obecnie w Wojnowicach koło Raciborza. W niedługim czasie znajdzie ona siedzibę w Sławięcicach, dając możność przygotowania się do wyższych studiów 1000 kandydatom. Przygotowanie trwa rok, przy czym kandydaci przychodzą do szkoły z poszczególnych zakładów pracy.

O działalności tego ośrodka szkoleniowego najlepiej mówi cyfra 180 słuchaczy, z których na egzaminach konkursowych w Akademii Górniczej odpadło zaledwie 3.

SZKOLNICTWO SPECJALNE

Poza szkolnictwem przemysłowym działa z pozytywnym rezultatem szkolnictwo specjalne, a więc Instytut Administracji Przemysłowej w Gliwicach, kształcący księgowych, magazynierów, planistów i personel domów towarowych.

Wyższe Studium Kontroli Ekonomicznej w Katowicach, i Wyższe Studium Planowania przeznaczone jest dla słuchaczy posiadających wyższe wykształcenie. Na trwającym roku studium szkoleni są fachowcy - planiści, inspektorzy kontroli, których w ogóle w Polsce nie było i dziś konieczne jest wyszkolenie odpowiednich kadr ze względu na potrzeby przemysłu.

W zakresie dostarczania fachowców dla przemysłu nie bez znaczenia było **2.000 urządzonych kursów, nieraz trwających z górą rok, na których wyszkolono 10.000 fachowców dla różnych gałęzi przemysłu.**

Gdy piszemy o osiągnięciach w dziedzinie szkolenia fachowców warto dodać, że Ministerstwo Przemysłu i Handlu dąży do uregulowania sprawy bytu personelu nauczycielskiego, zatrudnionego w szkołach przemysłowych.

W tej sprawie wydane zostaną w niedługim czasie odpowiednie dekrety. Odczuwa się brak personelu fachowego ze względu na jego przeciążenie pracą w produkcji.

Te jednak trudności udało się po szczególnym szkołom szczęśliwie rozwiązywać.

Na koncie osiągnięć zapisać również należy zainteresowanie się przemysłu młodzieżą studiującą na wyższych uczelniach i w zawodowych szkołach średnich w specjalnościach przemysłowych.

W tej dziedzinie na obecny rok szkolny przeznaczono poważne kwoty, bo obejmujące 4800 stypendiów w granicach od 2.000 do 6.000 złotych każde.

Zjazd bytomski jak już pisaliśmy na wstępie, na podstawie dotychczasowych osiągnięć opracuje plan działania w przyszłości, tak aby w jak najszybszym czasie dostarczyć fachowców przemysłowi, odczuwającemu braki w tej dziedzinie.

34.5 miliarda na inwestycje

Zapowiedź ożywionego ruchu budowlanego

KATOWICE (kom) Chcąc w tym roku rozpocząć sezon budowlany we właściwym czasie Wydział Odbudowy odbył pod przewodnictwem ob. wicewojewody płk. Ziętka konferencję koordynacyjną wszystkich inwestorów jak Przemysł Węglowy, Przemysł Hutniczy, Wydział Odbudowy, Komunikacja Rolnictwo, Ubezpieczalnie, Szkolnictwo itp.

Na konferencji przybył dyr. Departamentu Min. Odbudowy inż. Tyszka, który przedstawił Plan Inwestycyjny. Województwo śląsko - dąbrowskie, zajmuje w Planie na rok 1948 jedno z pierwszych miejsc.

Plan Inwestycyjny przewiduje na wykonanie inwestycji na terenie Wojew. Śl. o g ó l n ą k w o t ę 34.595.739.000,— zł

Z kwoty tej przypada: 1) na Przemysł 22.440.694.000,—; 2) Komunikacje 1.808.960.000,—; 3) Rolnictwo 306.065.000,—; 4) Oświatę 175.[illegible]; 5) Kulturę i Sztukę 38.[illegible]; 6) Opiekę Społeczną 135.885.000,—; 7) Pocztę 94.185.000,—; 8) Zdrowie 152.856.000,—; 9. O d b u d o w a 9.179.350.000,—; (w tym na budownictwo mieszkaniowe 6.144.573.000) 10) na leśnictwo 203.505.000,— 11) na Adm. Publ. 59.831.000,—.

Konferencja miała na celu ustalenie równomiernego rozłożenia robót na cały rok kalendarzowy w celu zapewnienia środków finansowych, materiałów budowlanych oraz sił roboczych.

W bieżącym sezonie mają być zatrudnione przy robotach inwestycyjnych tworzące się ochotnicze młodzieżowe hufce pracy.

Pokłosie wizyty min. Salcewicza

Sprawa mieszkań dla górników w Zagłębiu na realnych torach

Sosnowiec (O). — Onegdaj bawił w Sosnowcu wiceminister Przemysłu i Handlu dr. inż. J. Salcewicz, który odbył konferencje z naczelnym dyrektorem Dąbr. Zjednoczenia Przemysłu Węglowego Szczepańskim.

W czasie konferencji m. in. bardzo szeroko omawiano sprawy braku mieszkań dla górników. Pod zarządem D. Z. P. W. w Sosnowcu znajduje się obecnie 14 kopalń, na których ogółem zatrudnionych jest 40 tysięcy pracowników. Setki górników obarczonych dziećmi i rodziną mieszka obecnie w warunkach prymitywnych, zajmując jedno lub dwuizbowe mieszkania, pozbawione wygód. Brak mieszkań w pobliżu kopalń utrudnia pozyskanie odpowiednich i potrzebnych sił fachowych do pracy.

Wiceminister J. Salcewicz po zapoznaniu się ze sprawą mieszkaniową odniósł się do niej bardzo przychylnie, przy czym wyraził życzenie, aby przedłożone mu projekty zostały jak najrychlej zrealizowane.

D. Z. P. W projektuje utworzyć przy poszczególnych kopalniach Robotnicze Spółdzielnie Mieszkaniowe, które przy pomocy dyrekcji przystąpią do budowy specjalnych domków rodzinnych przy poszczególnych kopalniach. Grunty pod osiedla górnicze, jak również materiał potrzebny do budowy daje D. Z. P. W. Domy rodzinne zostaną własnością górników po spłaceniu odpowiednich rat. Jak wiadomo, w szczególnie trudnej sytuacji mieszkaniowej są kopalnie: „Juliusz", „Jowisz", „Kazimierz", „Milowice" i „Saturn".

Na konferencji poruszono jeszcze sprawę usprawnienia komunikacji autobusowej i tramwajowej (przedłużenie linii do kopalń) między poszczególnymi kopalniami.

Ogłoszenie

Ubezpieczalni Społecznej w Sosnowcu

Z dniem 1. I. 1948 r. wszedł w życie Dekret o ubezpieczeniu rodzinnym. (Dz. U. R. P., Nr. 66, poz. 414, z dn. 28 października 1947 r.):

Wysokość zasiłków rodzinnych przedstawia się następująco:

a) na jedno dziecko uprawnione	zł. 650.—
b) na dwoje dzieci uprawnionych	zł. 1.450.—
c) na każde dziecko uprawnione, poczynając od trzeciego	zł. 1.000.—
d) na żonę uprawnioną dzietną, t. j. jeżeli są dzieci uprawnione do zasiłku	zł. 500.—
e) na żonę uprawnioną bezdzietną, t. j. jeżeli nie ma dzieci uprawnionych do zasiłku	zł. 800.—

Zasiłki rodzinne wypłaca się co miesiąc z dołu, z tym, że dla ubezpieczonych, zatrudnionych w mniejszych firmach (nakazy płatnicze) wypłaty zasiłków dokonuje Ubezpieczalnia, a dla ubezpieczonych, zatrudnionych w większych zakładach pracy (deklaracje składek) na okres przejściowy odnośni pracodawcy.

Zasiłki rodzinne przysługują pracownikom, podlegającym obowiązkowemu ubezpieczeniu na wypadek choroby i macierzyństwa, na następujących członków rodziny:

a) na dzieci do lat 16 lub ponad 16, jeżeli są niezdolne do zarobkowania, jeśli zaś kształcą się w zakładach naukowych, najdłużej do ukończenia 21 roku życia lub — w razie odbywania studiów w wyższych zakładach naukowych — do ukończenia 24 roku życia; za dzieci, na które przysługuje zasiłek rodzinny, uważa się własne dzieci pracownika, zarówno z małżeństwa, jak i pozamałżeńskie, dzieci przysposobione, dzieci ofiar wojny, przyjęte na wychowanie, pasierbów oraz wnuków;

b) na żonę lub niezdolnego do zarobkowania męża; za małżonka, na którego przysługuje zasiłek rodzinny, uważa się osobę, z którą pracownik zawarł związek małżeński w sposób prawem przewidziany.

Na wyżej wymienionych członków rodziny przysługuje zasiłek rodzinny tylko wówczas, gdy:

a) są wyłącznie i całkowicie przez pracownika utrzymywani,

b) nie podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu na wypadek choroby i macierzyństwa, t. j. nie pracują najemnie.

c) mieszkają na obszarze Państwa Polskiego.

Prawo do zasiłku na poszczególnych członków rodziny przysługuje od miesiąca, w którym powstały warunki do zasiłków (urodzenie się, przysposobienie, uznanie, przyjęcie na wychowanie dziecka, rozpoczęcie nauki, zawarcie związku małżeńskiego i t. p.), ustaje zaś z końcem miesiąca, w którym nastąpiła utrata warunków do zasiłków (śmierć, ukończenie nauki, przekroczenie granicy wieku, podjęcie pracy, ustanie pozostawania na utrzymaniu pracownika, rozwód lub unieważnienie małżeństwa i t. p.).

Restauracje rybne

WARSZAWA (SAP). — W ramach akcji, zmierzającej do zwiększenia konsumcji ryb morskich, w sferach gospodarczych rozważa się projekt wprowadzenia u nas na wzór angielski i kanadyjski wielkich smażalni rybnych typu ...

Zjednoczenie Przemysłu Ceramicznego

Okręgu Śląska Wschodniego

Katowice, Warszawska 12 - Telefon 319-51

zrzesza zakłady produkujące artykuły:

cegłę pełną, dziurawkę podłużną, kominówkę, licówkę, pustaki Ackermana i Ferstera, dachówkę karpiówkę, gąsiory kalenicowe, dreny, kafle berlińskie, rury odnogi i syfony kamionkowe

Wyłączność sprzedaży posiada Centrala Zbytu Przem. Mineralnego Katowice

(1181)

HUTA BAILDON

przyjmie

na warunkach przewidzianych umową zbiorową:

[illegible]
[illegible] mechanika warsztatowego
[illegible] elektryka obeznanego z produkcją [illegible]

TOKARZY
FREZARZY
HEBLARZY
ŚLUSARZY oraz
NIEWYKWALIFIKOWANYCH ROBOTNIKÓW

Zgłoszenia przyjmuje Wydział Personalny Huty Baildon, Katowice, ul. Żelazna 9. Mieszkaniami służbowymi Huta nie dysponuje. (9360)

ZJEDNOCZENIE PRZEMYSŁU METALI NIEŻELAZNYCH W KATOWICACH

przyjmie natychmiast

rutynowane stenotypistki

możliwe ze znajomością obcych języków, oraz

bibliotekarza

dla prowadzenia biblioteki technicznej w ZPMN. Konieczna znajomość języka rosyjskiego i niemieckiego, pożądana znajomość 3 języka europejskiego.

Zgłoszenia osobiste względnie podanie z życiorysem, należy składać w Dziale Kadr Zjednoczenia Przemysłu Metali Nieżelaznych w Katowicach, Podgórna nr 4. (9361)

Hajduckie Zakłady Hutnicze

— Przedsiębiorstwo Państwowe —

poszukują

do działów produkcyjnych i inwestycyjnych

inżynierów i techników-metalurgów, i inżynierów-mechaników oraz konstruktorów

Zgłoszenia: Naczelna Dyrekcja H. Z. H. Chorzów - Batory, ulica Dyrekcyjna Nr 6

(9362)

Związek Rewizyjny Spółdzielni R. P.

Okręg Śląski

Katowice, ulica Warszawska Nr 35

Dyr. Mgr. Modes Aleksander	Nr. tel.	365-77
Zast. Dyr. Głowiak Józef	„ „	365-78
Dział ogólny, prawny	„ „	349-80
Dział Społ. Wych.	„ „	342-79
Dział Sp-ni Handl.	343-35	365-78
Dział Sp-ni Pracwórcz.	Nr tel.	341-20
Dział Sp-ni Pom. Roln.	„ „	350-72
Dział Sp-ni Pracy i Różn.	„ „	305-24
Dział Sp-ni Oszcz. i Poż.	„ „	340-88

Centralny Zarząd Przemysłu Hutniczego

ogłasza

PRZETARG

na dostawę materiałów biurowych na I kwartał 1948 r.

Oferty w zalakowanych kopertach należy składać do końca stycznia 1948 roku, godz. 11,00 w Intendenturze CZPH w Katowicach, ul. Lompy 14, pokój 76, gdzie również można otrzymać podkładki ofertowe. CZPH zastrzega sobie wolny wybór oferenta, lub unieważnienie przetargu bez podania przyczyn. (9368)

Przeds. Robót Inżynierskich i Instal.

„TECHNIKA"

Właść. A BALCZARCZYK Inż.

Siemianowice Śl., ul. Bytomska 31.

Telefon 231-38 (11251)

CENTRALA GOSPODARCZA SPÓŁDZIELNI PRACY WYTWÓRCZEJ

z odpow. udz. w Warszawie

Oddział Śląski **w Katowicach, ulica Michiewicza nr 14**

Tel. 345-72 i 307-21

Sklepy w Katowicach, ulica 3. Maja 28, tel. 357-08
w Bielsku, ulica Zamkowa 2 tel. 26-34

Zaopatruje spółdzielnie w surowce, półfabrykaty, artykuły techniczne i materiały pomocnicze.

P[illegible]

[illegible]

po cenach bezkonkurencyjnych [illegible]

ZAMKNIĘTA SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW ZJEDNOCZEŃ I CENTRAL ZBYTU PRZEM. METALOWEGO W BYTOMIU

Zrzesza wszystkich pracowników na terenie Bytomia zatrudnionych w Zjednoczeniach oraz Centralach Zbytu — podległych Centralnemu Zarządowi Przemysłu Metalowego.

Zaopatruje swych członków we wszystkie arty- [illegible]

Prowadzi

[illegible]

Sklepy bogato zaopatrzone

[illegible]

(11113) **Ceny specjalnie niskie!**

SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW [illegible]

z odpow. udziała[illegible]

W BYTOMI[illegible]

prowadzi 2 sklepy spożywcze:

Sklep Nr 1 — przy ul. Józefczaka 12 — Telefon 44-97 poleca towary spożywczo-monopolowe oraz wielki wybór towarów tekstylnych.

Sklep Nr 2 — przy ul. Batorego 20. — Telefon 39-46 poleca towary spożywcze, jarzynowo - owocowe, towary monopolowe i kolonialne.

Sklepy nasze prowadzą sprzedaż towarów reglamentowanych dla wszystkich pracowników Przemysłu Węglowego, którzy rejestrują karty zaopatrzenia. **Obsługa fachowa! Ceny najniższe!**

SIEDZIBA ZARZĄDU I BIURA PRZY UL. MONIUSZKI 19. II. P. W BYTOMIU, TELEFON NR 28-20.

(11135)

„HUTA GLIWICE"

GLIWICE, UL. WILEŃSKA 4

POSZUKUJE

TOKARZY

o średnich kwalifikacjach do Wydziału Mechanicznego

Zgłoszenia przyjmuje Wydział Personalny.

Mieszkaniami na razie nie dysponujemy.

(9368)

MIECZYSŁAW STUDENCKI

Przedsiębiorstwo Samochodowe

Katowice, ul. Stawowa 5 - Telefon 348-72

Handel Samochodami - Skład części zamiennych

Kursy Kierowców Samochodowych

(11..)

═ KURSY SAMOCHODOWE ═

Kraków, ul. Krupnicza 14,

Wpisy na najbliższy kurs do 31. I. 48 b. r. Informacje i wpisy [illegible]

Czy pięściarze śląscy zrehabilitują się przed własną publicznością?

Mecz WARSZAWA – ŚLĄSK rewią gwiazd boksu polskiego

KATOWICE. — Już tylko kilka dni dzieli nas, od meczu pięściarskiego Warszawa — Śląsk, który odbędzie się w Katowicach. Dla boksu śląskiego mecz ten będzie miał poważne znaczenie. Ostatnie niepowodzenia pięściarzy tego okręgu spowodowały, że zapanowało ogólne mniemanie, jakoby klasa bokserów śląskich wyraźnie się obniżyła. — Osobiście jesteśmy zdania, że opinia taka jest mylna. Śląsk nie mógł dzięki wyjątkowemu pechowi nigdy wystawić najlepszej ósemki i tym samym wyniki uzyskiwane przez reprezentację tego okręgu nie są zawsze miarodajne.

Mecz z Warszawą ma być tym prawdziwym sprawdzianem wartości Ślązaków. Z reprezentacją stolicy walczył Śląsk trzy razy po wojnie. Dwukrotnie wygrała Warszawa, a jedyny (pierwszy mecz) przyniósł sukces gospodarzom niedzielnego spotkania.

Mecz niedzielny może więc wyrównać bilans obydwu okręgów. Impreza wzbudza zainteresowanie w całej Polsce. Nic dziwnego zresztą. Na jakim bezrybiu imprezowym jakie obecnie panuje, mecz dwu przodujących w Polsce okręgów urasta do rozmiarów szlagieru.

W niedzielę na ringu w Katowicach — zobaczymy całą plejadę gwiazd pierwszej wielkości. W obydwu zespołach wystąpi wielu reprezentantów ew. pretendentów do reprezentacji Polski.

Dojdzie do kilku emocjonujących pojedynków, przeważnie w wagach lżejszych. Szanse obydwu zespołów są niemal idealnie wyrównane i należałoby przed meczem typować remisowy wynik.

Wystarczy zresztą popatrzeć na zestawienie poszczególnych par. — A więc w wadze muszej „stary" i rutynowany Pałora zmierzy się z obiecującym Kowalczykiem. Kwestia, kto z nich jest lepszy, przed walką wydaje się być całkowicie otwarta.

W wadze koguciej odsunięty w cień Grzywocz, zechce udowodnić, że zbyt wcześnie wywalono go do lamusa. Ślązak będzie miał doskonałą okazję do zaprezentowania swej formy na tle dobrego Sieradzana.

Najciekawiej zapowiada się spotkanie w wadze piórkowej, w której zmierzą się stary lis Czortek i jeden z najlepszych polskich pięściarzy Bazarnik. Po walce tej przekonamy się, czy Bazarnik będzie mógł również w tej kategorii liczyć na sukcesy.

W wadze lekkiej popularny na Śląsku Komuda zmierzy się z Bibrzyckim. W wadze półśredniej Rademacher walczyć będzie z dobrym technicznie, ale nieco powolnym Błażejewskim.

W wadze średniej, Kolczyński po raz czwarty zmierzy się z Nowarą, który pragnie zrewanżować się teraz mistrzowi Polski za trzy kolejne porażki.

Ciekawie zapowiada się pierwszy występ Urbaniaka, który za przeciwnika będzie miał rutynowanego Kotkowskiego.

W wadze ciężkiej wreszcie Archacki znajdujący się ostatnio w doskonałej formie przeegzaminuje Ku[illegible]

Jak widać z powyższego zestawienia w wagach lżejszych szanse są wyrównane z lekką przewagą Śląska, w kategoriach cięższych wyraźnie przeważa Warszawa.

Czy Śląsk zrehabilituje się nareszcie za ostatnio poniesione porażki i czy odniesie sukces, który poprawi reputację tego okręgu?

W tej chwili na pytanie to trudno dać odpowiedź. Ci wszyscy jednak, którzy zechcą się o tym przekonać na pewno zjawią się tłumnie na hali powystawowej w Katowicach w niedzielę 18. I. br. o godz. 11.

Jot-Zet

Hokejowa drużyna Polski

remisuje z Piastem

OSTRAWA. — W meczu treningowym rozegranym na sztucznym torze lodowym w Ostrawie drużyna cieszyńskiego „Piasta" uzyskała zaszczytny wynik remisowy 4:4 z olimpijską drużyną hokejową Polski. Reprezentacja Polski wystąpiła w składzie: Przeździecki, Bromer, Zieja, Wiencek, Skarżyński, Czorych, Marchewczyk, Jasiński, Kolasa i Gansiniec. Drużyna cieszyńska grała w swym normalnym składzie. Cieszyniacy grali bardzo ambitnie i na wynik remisowy w pełni zasłużyli.

Czy wiecie że...

...Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego wyraził zgodę na wyjazd bokserów warszawskich do Budapesztu, na imprezy organizowane w ramach „Tygodnia Polskiego" na Węgrzech.

...ósemka reprezentacyjna bokserów Rzymu rozegrała mecz z reprezentacją miasta Karlove Vary wygrywając w stosunku 13:3, i, że cztery walki wygrali Włosi przez k. o.

OGŁOSZENIE

W SPRAWIE OGÓLNEGO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA KATOWIC

Na podstawie art. 25 dekretu z dnia 2 kwietnia 1946 r. o planowym zagospodarowaniu przestrzennym kraju (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 109) podaje się do wiadomości, że Zarząd Miejski w Katowicach przystępuje do sporządzenia ogólnego miejscowego planu zagospodarowanie przestrzennego miasta Katowic, na obszarze objętym granicami administracyjnymi miasta.
Zakres prac przy sporządzaniu tegoż planu obejmuje zagadnienia przewidziane w art. 5 ust. 2 pkt. 1, 2a, b, c, d, e, 4b, e i f wyżej wymienionego dekretu.
Zainteresowani mogą zaznajomić się z projektowanymi zasadami planu w czasie od 19. I. do 3. II. br. od godz. 10 do 13 w Zarządzie Miejskim. Wydział Techniczny (Oddział Pomiarów i Zabudowy) w Katowicach przy ul Młyńskiej nr 4 pokój 618, w terminie zaś od 9 do 23 II. br. zgłaszać tamże wnioski dotyczące tegoż planu.

(PAP) (6852) **PREZYDENT MIASTA** (—) A. Willner

OGŁOSZENIE

W SRAWIE SZCZEGÓŁOWEGO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA [illegible]WIC

Na podstawie art. 25 dekretu z [illegible] kwietnia 1946 roku o planowym zagospoda[illegible] przestrzennym kraju (Dz. U. R. P. Nr 16 [illegible]) podaje się do wiadomości, że Zarząd Miejs[illegible] Katowicach przystępuje do sporządzenia szczegół[illegible] miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, obejmującego regulację i rozbudowę placu centralnego (Rynku), ul. Zamkowej na odcinku do ul. Chorzowskiej, oraz przyległych terenów.
Zakres prac przy sporządzeniu tegoż planu obejmuje zagadnienia przewidziane w art. 5 ust. 2 pkt. 2a, b, [illegible] 3, 4a, b; c; d; f i 6 wyżej wymienionego dekretu. — Zainteresowani mogą zaznajomić się z projektowanymi zasadami planu w czasie od 19 I do 3. II br. w godzinach od 10 do 13 w Zarządzie Miejskim, Wydział Techniczny (Oddział Pomiarów i Zabudowy) w Katowicach przy ul. Młyńskiej nr 4. pokój 618, w terminie zaś o 9 do 23. II br. zgłaszać tamże wnioski dotyczące tegoż planu.

(PAP) (6851) **PREZYDENT MIASTA** (—) A Willner

POSZUKUJĘ Marylaka Włodzimierza i Aleksandra z Bochorodczan. Wiadomość: Jerzy Slana. Drogosław koło [illegible]

UNIEWAŻNIAM skradzione dokumenty osobiste, Respondek Tomasz. Lubecko, pow. Lubliniec. (6443)

Sąd Grodzki w Krakowie O I
Sygn. I. 2. Zg. 464/47
Dnia 18 grudnia 1947 r.

[illegible]
postępowania o stwierdzenie [illegible]

Anna z Flanków Landesdorfer, ur. 17. I. 1900 roku w Szarowie koło Bochni, córka Arona i Fajgli z Koenigsbuchów została w październiku 1942 r. wywieziona z ghetta krakowskiego do obozu w Bełżcu, gdzie miała zginąć.
Gdy wobec tego jest prawdopodobnym, że wymieniona poniosła śmierć, zarządza się na wniosek Cecylii z Landesdorferów Taffel postępowanie o stwierdzenie zgonu, a zarazem ogłasza się wezwanie, aby do jednego miesiąca od tego ogłoszenia udzielono Sądowi wiadomości o zaginionej. Po upływie tego terminu i po przeprowadzeniu dowodów. Sąd orzeknie ostatecznie o wniosku.

Sędzia Grodzki
(008) W. Papież

Sąd Grodzki w Krakowie
dnia 10 stycznia 1948
sygn. I. 2. Zg. 511/47

OGŁOSZENIE

[illegible] Kalman Landesberger lat [illegible] syn Arona i Sary; 2. Brucha Landesberger lat 64 córka Mojżesza i Biny małż. Frischerów — oboje zamieszkali w Krakowie, ul. Rękawka 27 mieli zostać w październiku 1942 r. wywiezieni z ghetta w Podgórzu — przez Niemców do Bełżca.
Gdy wobec tego jest prawdopodobne, że wymienieni ponieśli śmierć, zarządza się na wniosek Gitli z Landesbergów 1 śl. Morgenbesser; 2. śl. Mandel postępowanie o stwierdzenie zgonu wyżej wymienionych z zarazem ogłasza się wezwanie, aby do jednego miesiąca od tego ogłoszenia udzielono Sądowi wiadomości o wyżej wymienionych. Po upływie tego terminu Sąd orzeknie ostatecznie o wniosku.

Sędzia Grodzki
(009) W. Papież

Troski Krakowa na dziś i jutro

W sprawozdaniu naszym z posiedzenia Miejskiej Rady Narodowej z dnia 20 grudnia ub. r które się ukazało w świątecznym numerze, nie podaliśmy szczegółów dyskusji, w której zabierali głos przedstawiciele wszystkich stronnictw, a w pierwszym rzędzie w dłuższym przemówieniu ustosunkował się prezes Klubu Radnych PPS tow. dr. Drobner, do sprawy preliminarza budżetowego na r. 1948.

Poseł Drobner wykazał konieczność zwrócenia uwagi na planową gospodarkę, abyśmy nie mieli zwyczajnego „dojutrkowania" w pracy samorządu. Niemal wszystkie komisje MRN prócz jednej tj. kultury i sztuki nie pracują należycie, nie umieszczają w prasie sprawozdań ze swych posiedzeń.

Tak np. komisja zdrowia, która według przyznania resortowego wiceprezydenta miasta tow. Dziwlika w przeciągu r. 1947 nie miała niemal żadnego posiedzenia, zalega z pracą. Dość wspomnieć, iż pozostawiła sprawę decyzji, jakie oddziały ma prowadzić szpital miejski przy ul. Skawińskiej komisji... skarbowo budżetowej, w której nie zasiada ani jeden lekarz. Komisja ta nie poruszyła sprawy koniecznej budowy drugiej „łaźni ludowej", (zniszczonej bombą w pierwszych dniach wojny). Miasto liczy o kilkadziesiąt tysięcy więcej ludności, niż w roku 1939 i niedopuszczalnym jest pozostawienie tej sprawy „bez biegu". Komisja skarbowo-budżetowa przyjęła wniosek Klubu PPS wstawienia pierwszej większej raty na przygotowawcze prace około budowy Łaźni Ludowej, urządzonej nowocześnie. Poseł dr Drobner poruszył tak na posiedzeniu MRN, jak przedtem na posiedzeniu Komisji skarbowo-budżetowej sprawę wczasów. Wczasy są ekonomią człowieka pracy. Tymczasem dyrekcja Tramwajów i Kanalizacji zamiast żądać podwyższenia kwot na wczasy dla swych pracowników, obniżyły swe żądania. Tak np. najwięcej powinni otrzymywać robotnicy „kanalizacji", a tu zamiast 260 tysięcy zł. jak w r. 1947 przy niezmniejszonej ilości pracowników Dyrekcja preliminuje tylko 168 tys. Dlaczego? No, bo „robotnicy z kanalizacji nie chcą wyjeżdżać..! Okazuje się, że ci biedacy nie mają ubrań takich, w których mogliby się pokazać w Domach Wczasów Wobec tego Komisja skarb. budż. przyjęła wniosek tow. dr. Drobnera wypłacenia Kanalizacji na wczasy... 1 miliona zł., tak aby każdy robotnik mógł przed wyjazdem dostać i ubranie. Któż bo bardziej potrzebuje wypoczynku, jeśli nie ci robotnicy?! Zdaniem tow. Drobnera winna o tych sprawach pamiętać Komisja Zdrowia.

Także ogrody miejskie, których budżet objęty jest przez Wydział Zdrowia powinny otworzyć w mieście kwieciarnie, aby mieszkańcy miasta Krakowa nie musieli bukietów weselnych kupować naprzeciw... cmentarza. Komisja Zdrowia winna dbać o uruchomienie gier i zabaw w parku Dr. Jordana Przecież naszej młodzieży robotniczej należy umożliwić w godzinach po pracy ćwiczenia gimnastyczne, aby nie tylko sport i fizyczne wychowanie polegało na kopaniu piłki nożnej i ręcznej. Powinniśmy wznowić ten charakter Parku Jordana, jaki miał przez wiele lat i jaki był w intencji założyciela Parku.

W budżecie „Zdrowia Publicznego" jest preliminowany wydatek 5 milionów na wybudowanie jednego ustępu publicznego podziemnego. Tymczasem słuszniejszym byłoby naśladowanie wielkich miast sowieckich, w których ustępy publiczne są w parterowych lokalach na najruchliwszych nawet ulicach. Za kwotę 5 milionów można by kilka takich publicznych „instytucji" komfortowo urządzić Klub Radnych PPS ma też pretensje do Komisji Budowlanej, jeśli chodzi o „drogi publiczne". Niechby tak radni, mieszkający w śródmieściu przeszli na Grzegórzki, Dąbie, czy Zakrzówek itd. na ul. Wodną czy Gromadzką w Płaszowie, to włosy stanęłyby im dębem w słoneczny dzień. I Komisja Skarb. budżetowa na wniosek tow. posła Drobnera zaakceptowała wydatek w r 1948 na wybudowanie nowych ulic, przede wszystkim w dzielnicach przyłączonych 40 milionów złotych. Ale i pod tym względem powinien był, być przedstawiony Radzie Miejskiej plan, pomyślany na kilka lat Nie możemy zadowolić się małymi kwotami, które nie poprawią nigdy wyglądu naszego miasta.

Radny Drobner przypomniał bardzo dawną uchwałę Komisji Kultury i Sztuki, przebicia przejścia z ulicy „Na Gródku" do ul. Mikołajskiej. Sprawa ta dziwnie jakoś utknęła przed dwoma laty, jak też utknęła sprawa zburzenia muru przy plantach pod Kościołem Dominikanów, przez co otwarłby się świetny widok na prezbiterium kościoła. Zalega też sprawa przesunięcia pomnika Bałuckiego tak, aby się otwarł przepiękny widok na ul. Krzyża od plant. Zalega wreszcie sprawa rozszerzenia „gardła" przy ul. Dominikańskiej, którą należałoby wreszcie przyśpieszyć.

W przemówieniu swem poruszył obok wielu spraw ważnych sprawę udzielenia przez miasto miejsca pod budowę nowego, właściwego gmachu dla Szkoły św. Wojciecha. Szkoła ta, która wydała szereg wybitnych uczonych, prowadzona jest wzorowo a mieści się w starym drewnianym baraku przy ul. Krowoderskiej, który naprawdę wstyd przynosi miastu. Chcielibyśmy, by urzędujący dopiero od niecałych trzech miesięcy prezydent m. tow. Dobrowolski mógł sobie powiedzieć, że zastał „szkołę św. Wojciecha drewnianą, a zostawi po sobie murowaną".

Ze spraw kulturalnych podniósł tow. dr Drobner dobrą gospodarkę Teatrów Miejskich, które dają rocznie tysiąc przedstawień (dziennie dla 2.000 widzów) na trzech scenach, a do których musi dopłacić 18 milionów, podczas gdy Państwowy Teatr Polski w Warszawie da przedstawień w roku 300 na 1000 widzów dziennie i Rząd dopłaci do tej jednej sceny 36 milionów zł. Dobrą służbę kulturalną spełnia u nas Teatr RTPD dla dzieci i młodzieży. Trzysta przedstawień dla 200 tysięcy dzieci i młodzieży i to niemal bez żadnej subwencji! To sukces grupy fanatyków teatru „młodego widza" z ob. Billiżanką i Mysłakowską na czele. Temu teatrowi winno się jak najwięcej pomocy udzielać.

W końcu swego przemówienia poruszył tow. dr. Drobner sprawę wyłonienia z MRN nowej komisji dla spraw przedsiębiorstw miejskich.

(d. b.)

Jubileusz zasłużonego artysty

reżysera i pedagoga

W dniu dzisiejszym Kraków obchodzi jubileusz 40-lecia pracy scenicznej artysty dramatycznego i reżysera teatrów miejskich Józefa Karbowskiego. Nazwisko jubilata w teatrze polskim jest znane z rzetelnej pracy artystycznej, twórczej, organizacyjnej i pedagogicznej.

Józef Karbowski urodził się 25. 10. 1886 roku w Krakowie. Po ukończeniu studiów pierwsze jego kroki to scena Teatru im. J. Słowackiego, gdy jeszcze niezawodowo bierze udział w pierwszej realizacji kilku obrazów „Nocy Listopadowej" Wyspiańskiego, wystawionych siłami Akademickiego Koła Miłośników Dramatu Klasycznego. Było to na długo przedtem zanim jakikolwiek teatr zawodowy pokusił się o realizację tego dramatu.

Po wielu latach Karbowski wraca do prac tego Koła jako prelegent, wygłaszając w gmachu U. J. odczyt pt. „Ideologia Reduty" lub jako reżyser, wystawiając Lukiana „Przeprawa przez Styks" oraz „Rozmowy bóstw morskich". Działo się [illegible] wówczas, gdy prezesem Akademickiego Koła Miłośników Dramatu Klasycznego był obecny premier tow. Józef Cyrankiewicz.

W wędrówce artystycznej Karbowski przechodzi przez Teatr Związku Artystów Scen w Małopolsce, teatry E. Rygiera, w Krakowie i Lwowie, Teatr Współczesny w Warszawie, przez pewien [illegible] wystawia w Charkowie „Dziady" Mickiewicza, „Kordiana" Słowackiego, „Wawrzyny" Staffa i szereg innych sztuk.

W okresie późniejszym Karbowski przez 10 lat pracuje jako aktor i reżyser, pełniąc funkcje dyrektora teatru w Bydgoszczy i Katowicach a potem współpracując z J. Osterwą w „Reducie".

Po dwuletnim pobycie w Warszawie w Teatrze Polskim wraca do rodzinnego Krakowa w roku [illegible] a za czasów pierwszej dyrekcji Osterwy (32 — 35) jest na stanowisku zastępcy dyrektora. Miastu temu poświęcił swoje [illegible] lata i najdłuższy okres pr[illegible] powstawały wielkie kreacje, też oglądano wielkie widowiska scenizowane przez Jubilata.

Czołowe role J. Karbowskiego to Kreon w „Antygonie, Judasz z Kariothu, Kaligula, Rejent w Zemście, Rejent w Panu Damazym, Car Paweł, Jago w Otello, Ziethen w Fryderyku Wielkim, Franciszek Moor w Zbójcach, Kryspin w Kręgu Interesów, Diedia w żywym trupie, burmistrz Stylmondu i wiele innych. W roku 1938 w marcu w rocznicę 30-lecia pracy artystycznej za wybitne zasługi sceniczne zostaje odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi.

Józef Karbowski zawsze był i pozostaje do dziś dnia [illegible] szeregu działaczy w pracy organizacyjnej i społecznej ZASP-u, którego jest prezesem w wojewódzkim oddziale.

Wybitne zasługi jako aktora, reżysera, pedagoga (Państw. Szkoła Dramatyczna i Szkoła dramatyczna Hryniewieckiej w Warszawie, Miejska Szkoła Dramatyczna w Krakowie) oraz działacza społecznego spowodowały, że już w roku 1936 Józef Karbowski został zaliczony w poczet zasłużonych członków ZASP-u.

W dniu dzisiejszym Jubilat wystąpi w sztuce Jerzego Szaniawskiego „Adwokat i róże", która poprzedzi uroczystość jubileuszową.

Zasłużonemu artyście złoży hołd umiłowane miasto rodzinne. Będzie [illegible]ie tylko stwierdzenie faktu, że zasłużył się on dobrze polskiej sztu[illegible] [illegible]e rodzaj spontanicznej wdzięczności za jego pełną poświęcenia i umiłowania sztuki pracę, która stworzyła wielkie i niezapomniane kreacje (mk)

Z Przemyśla

Z akcji Pomocy Zimowej

Akcja Pomocy Zimowej w Przemyślu może się wykazać poważnymi osiągnięciami, które najlepiej ilustrują cyfry.

Akcję rozpoczęto w miesiącu listopadzie, a zestawienie sporządzone ostatniego grudnia daje następujący bilans: Zbiórki uliczne — 22.262 zł., imprezy — 39.364 zł., ofiary indywidualne — 7.255 zł., Urząd Skarbowy — 4.759 zł., znaczki pocztowe — 34.360 zł., apteki — 38.500 zł., świat pracy — 52.364 zł., Społem — 24.191 zł., — różne — 31.160 zł., subwencje WK — 9.000 zł., dary w naturze na wartość — 151.223 zł.

Suma ogólna, jaką osiągnięto w zestawieniu z rokiem ubiegłym jest o 500 proc. wyższa, z czego należy wnioskować, że sytuacja gospodarcza poprawiła się, a co za tym idzie wzrosła ofiarność społeczeństwa.

Kształcimy kadry nauczycieli ludowych

Pod kierownictwem dr. Gilewicza trwa obecnie w Przemyślu kurs dla nauczycieli niekwalifikowanych. Na kurs zjechali wszyscy nauczyciele niekwalifikowani, którzy systemem samokształceniowym pragną zdobyć dyplom nauczycielski Uczestnicy kursu pracują już jako nauczyciele, mają jednak obowiązek w przeciągu 5 lat uzupełnić swoje studia.

Wykładowcami na kursie są. profesorowie: Kiełtyczyna, Smetański, Podwyszyński, Kosowska, dr. Skibniewska i Jurczyński.

Kursanci mieszkają w internacie. Koszta nauki i wyżywienia pokrywa w całości państwo

Z. K.

Dn. 10 bm. odbył się uroczysty pogrzeb tow. Zygmunta Zawadzkiego, członka Rady Naczelnej PPS i Przewodniczącego Miejskiej Rady Narodowej w Krakowie.

Pierwsza Polka dr. astronomii

wyjechała do Rzymu

(LAK) Przed kilku dniami opuściła Kraków dr. Stankiewicz, pierwsza kobieta dr. astronomii w Polsce. Dr. Stankiewicz udaje się do Rzymu na zaproszenie polskiej ambasady i tamtejszych placówek naukowych w celu wygłoszenia cyklu wykładów na temat nowej gałęzi matematyki stosowanej, która nosi nazwę „teoria krakowianów".

Krakowiany zostały odkryte przez prof. dr. krakowskiego obserwatorium Banachiewicza.

Dr. Stankiewicz zatrzyma się w [illegible] przez rok.

Przegląd prasy

Znaczenie obrad w Havannie

W stolicy Kuby, Havannie odbywają się obrady międzynarodowej konferencji handlowej, w której udział biorą nie tylko członkowie O. N. Z. ale także kraje nieprzyjacielskie, jak Włochy, Austria oraz nie członkowie ONZ Szwajcaria, Irlandia, Portugalia. Brak jest przedstawicieli Związku Radzieckiego. Tematem obrad jest sprawa opracowania tzw. Charter of Trade, czyli statutu Międzynarodowej Organizacji Handlowej (skrót ITO)

W toku konferencji uwidoczniły się wyraźnie plany amerykańskiego imperializmu gospodarczego, który lansuje zasadę „handlu nieograniczonego", opartego li tylko na wolnej konkurencji.

Polska sprzeciwia się tej koncepcji i jak podaje „Rzeczpospolita — Dziennik Gospodarczy ma ku temu słuszne powody.

„W chwili obecnej, gdy dysproporcje w rozwoju gospodarczym są zbyt jaskrawe, gdy wiele krajów zniszczonych jest przez wojnę, wprowadzenie zasady nieograniczonego handlu oznaczałoby w praktyce oddanie krajów słabszych na pastwę silniejszych. Plan Marshalla z jego tendencją do obrócenia Europy w amerykański protektorat daje obraz, jak wyglądałyby te kraje, gdyby wzorem szesnastu państw akceptujących plan Marshalla otworzyły swe granice.

Z tych przesłanek wychodząc delegacja polska podkreśla na konferencji w Havannie konieczność uprzedniego rozwiązania bardzo ważnego problemu. Organizacja handlu międzynarodowego jest raczej ostatnim ogniwem w całokształcie światowych stosunków gospodarczych. Warunkiem kardynalnym tego, by liberalna (w amerykańskim pojęciu) karta handlu międzynarodowego nie stała się instrumentem ujarzmienia słabszych gospodarczo krajów, jest podciągnięcie tych krajów w rozwoju, umożliwienie im odbudowy".

Inne państwa również [illegible] [illegible]lają projektów [illegible] g[illegible] podaje dziennik:

[illegible] z nich stawiają sprawę otwarcie, inne maskują swe obawy i niechęć do amerykańskiego projektu Karty zgłaszaniem dziesiątków poprawek. Państwa Ligi Arabskiej stwierdzają, iż związane specjalnymi interesami nie mają bynajmniej zamiaru otwierania swych rynków bez ograniczeń; państwa Ameryki Środkowej zamierzają zawrzeć unię gospodarczą między sobą; na konferencji ujawnia się dość wyraźnie wspólna postawa większych państw Ameryki Południowej, W. Brytania, nie występując otwarcie, zadowolona jest raczej z niepowodzeń USA, od czasu do czasu na słaby protest zdobywa się Francja.

Druk: Drukarnia „Wiedza" Nr. 5 w Chorzowie. R 31156